FAŞİZME KARŞI aylık siyasi gençlik dergisi SAYI 6 AĞUSTOS 1979

GENÇ ÖNCÜLER

Tüstav Arşivi
Orhan SİLİER
Bağışı

Kapatılan Genç Öncü Şubeleri Açılmalıdı

BU SAYIDA

contents

monthly political review for youth

GENÇLİK ÖRGÜTLENMESİNİN İLKELERİ VE TÜRKİYE • EĞİTİM YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME ADRESİ: Necatibey Cd. 84/1 ANKARA

faşizme karşı GENÇ ÖNCÜ ler• Aylık Siyasi Gençlik Dergisi • Sayı:6 • Ağustos 79 • Sahibi: Hasan Keskin• Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hasan Keskin • Yönetim Bürosu Adresi: Hasan Keskin, Hürriyet Bulvarı, Karaosmanoğlu İşhanı, Kat 1, Basmane - İzmir • Fiyatı 10 TL, Abone: 6 aylık: 60 TL, Yıllık: 100 TL. • Yurt dışı iki katıdır • Ankara Bürosu: Necatibey Cad. 54/1 Ankara • Posta Çeki No: Gürbüz Özaltınlı, 11 47 15 - Ankara • Baskı: S. S. Tükel Matbaacılık Ticaret A.Ş. - İzmir.

Baskı Tarihi 16 Ağustos 1979

SEÇİMLERE SIKIYÖNETİMSİZ GİDİLMELİDİR

Derginin bu sayısı okuyucuların ellerine ulaştığı zaman 14 Ekim seçimlerine kimi bölgelerde iki ay, kimi bölgelerdeyse daha kısa bir süre kalmış oluyor. Bu kısa süre, ülke politikası için alabildiğine yoğun bir biçimde geçecek. Şimdiden gerek burjuva partileri, gerekse işçi sınıfımızın politik hareketi Türkiye İşçi Partisi kendi bildikleri yollarla, yöntemlerle çalışmalarını başlattılar, sürdürüyorlar.

CHP, hükümet de olmasının getirdiği olanakları 'değerlendirerek'; AP, CHP'nin daha önceki, seçim öncesi çalışmaları yinelemeye uğraşarak, diğerleri de eskiden beri her seçim öncesi yapmaya alıştıklarını yaparak halk kitlelerine 'daha çok refah içinde yüzen bir toplum' vaadediyorlar. Doğaldır ki CHP aynı zamanda, 'sol' görünümünü de yeniden alevlendirmeyi unutmuyor.

Ancak en kuşkulu çalışmayı faşist hareketin, Milliyetçi Hareket Partisi'nin yürüttüğüne de kuşku yok. 'Başbuğ'larını yurt dışına kaçıkmak zorunda kalmalarıyla, içinde battıkları kan demizinin sakinleştirilmez biçimde kabarmasıyla, yaptıkları katliamların hesaplarının birer birer, demokrasi güçlerinin ısrarlı baskısı sonucu yasalar önünde verilmeye başlanmasıyla, en iyi savunmanın saldırı olduğu ilkesini çalışma biçimi edinmesiyle... kısacası önemli dezavantajlarla yürütüyorlar çalışmalarını.

Seçimlerin, belirli anlamda ilerici güçlerle gerici güçler arası bir hesaplaşmaya dönüşeceği gözetilirse, daha da önemlisi işçi sınıfının bağımsız politikasını güçlü biçimde yansıtması zorunluluğu da eklendiğinde, MHP'nin içinde bulunduğu bu durumun tüm ilerici güçlerce sonuna kadar değerlendirilmesi gereği ortaya çıkar. Faşist parti içine düştüğü durumdun, ne olursa olsun, hangi düzeyde arka çıkılırsa çıkılsın kurtulamamalı, dünyadaki diğer benzerlerinin yanına, yani faşistler mezarlığına gitmelidir. Bunun yapılması, MHP'nin bugüne kadar işlediği insanlık suçlarının teker teker orkaya çıkarılmasına, yasalar karşısında, yasaların gerektirdiği cezalara çarptırılmasına bağlıdır. Bu yönde en büyük görev, yine, yıllardır ölüler, yaralılar vererek faşizme karşı direnmiş ilericileri, sosyalistlere düşmektedir.

Ancak gözden kaçırılmaması gereken bir önemli nokta da, MHP'nin bulunduğu bu konumda, onun işlettiği cinayetleri aydınlatmaya başlamasından dolayı, sıkıyönetim konusunda hoşgörülü bir konuma gelinmemesi gereğidir. Sıkıyönetim mahkemeleri, MHP'nin yönlendirdiği cinayetleri nesnel temllerde ele almakta, insanlık görevlerini yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Bu yapılması gereken bir görevdir. Ancak bunun yapılmakta oluşu, ilericileri, sosyalistleri sıkıyönetimi onaylar konuma getirmemelidir. Sıkıyönetim ilan edildiğinden beri sosyalistlerin önerişi biçiminde işçi ve emekçi kesimlere malolan sıkıyönetimin kaldırılması istemi yine gündemdedir. İlericiler, sosyalistler özellikle seçimlerin yaklaştığı bu dönemde, sıkıyönetimin yeniden uzatılması girişimlerine karşı durmak, bu yönde CHP tabanını, CHP üst yönetimine karşı harekete geşirmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

Bu ertelenmez görevlerinin başında da anti-demokratik uygulamaların sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılması talebi gelmek zorundadır. Sıkıyönetim ilan edilişinden bugüne kadar, Başbakanın çeşitli dönemlerde belirttiğinin tersine demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamak yönünde hareket etmiştir. Bu kısıtlama ve baskılardan en büyük payı da kuşku götürmez biçimde Genç Öncü almıştır. 1 Mayıs Öncesi gerekçesiz ve dayanaksız biçimde kapatılan Genç Öncü İstanbul lokalleri halen açılmamaktadır. Sıkıyönetimin ilanı gerekçeleri içine sığdırılamamakla birlikte yayından alıkonan Genç Öncü dergisi üzerindeki yasak sürdürülmektedir. Bu durum diğer demokratik örgütler ve yayınlar için de geçerlidir. Bugün halen, üzerinde herhangi bir ilerici yayının bulunması gerekçe edilerek gözaltına almalar sürdürülmektedir.

Tüm bunların sürüp gitmemesi için, olağan dışı yönetim biçiminin sürmemesi için sıkıyönetimin yeniden uzatılmaması gereklidir. Bu, aynı zamanda ve daha da önemli biçimde seçimlerin görece sağlıklı yapılmasının da koşuludur. Başbakanın kendi deyimiyle, sıkıyönetimin seçimleri etkilememesi için önlemler üzerinde durulduğu belirtiliyorsa, ortaya çıkacak görüntünün pek içaçıcı olmayacağı açıktır, ve buna ilerici güçlerin olur vermemeleri gerekmektedir.

Sıkıyönetimin yeniden ve seçimleri kapsar biçimde uzatılması için gerekçe olarak öne sürülebilecek son olasılık olan terörün, sıkıyönetimle kurutulması olanağı olmadığı, sorunun kökenlerine inilmesi gerekliliği iyiden ortaya serilmiştir. Bu durumu ne faşistlerin yoğunlaştırmaya çalıştıkları terör, ne de bireysel terörist grupların, faşist güçlerin ekmeğine yağ sürer biçimde sürdürmeye çalıştıkları eylemler yalanlayamaz. Bu konuda, 'sol' yaftasıyla bireysel terörden sonuç uman küçük burjuva radikalizmi için bilimsel sosyalizmin söyledikleri son derece açıktır.

Tüm ilerici güçlerin kısa dönemde önlerinde duran sorunlar ve görevler bunlardır. Örgütsel birliklerini güçlendirmek, örgütlü birleşik güç için çalışmak, 14 Ekim seçimlerinde işçi sınıfının bağımsız sesinin daha çok duyulması için bilimsel sosyalist harekete, Türkiye İşçi Partisi'ne omuz vermek.

genç öncü'den

Genç Öncü Dış İlişkiler Büro Görevlisi Coşkun Yurda Döndü

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Gençlik Örgütleri Komitesi'nin davetlisi olarak Temmuz ayı içinde Sovyetler Birliği'ne giden Genç Öncü Dış İlişkiler Bürosu görevlisi Umur Coşkun yurda döndü.

Umur Coşkun yurda döndükten sonra dergimiz yazı işlerinde gezi izlenimlerini anlattı. Coşkun, SSCB Gençlik Örgütlerinin

KAPATILAN GENÇ ÖNCÜ ŞUBELERİNİN AÇILMASI İÇİN İLERİ!

Genç Öncü İstanbul Şubeleri, 1 Mayıs'dan bu yana kapalı bulunuyor. 1 Mayıs öncesinde İstanbul'da yoğunlaştırılan anti-demokratik uygulamalar ve baskıcı girişimlerden ilerici sendikalar yanında en çok Genç Öncü payını almıştı. Genç Öncü'nün, işçi sınıfının politik hareketi yanında saf tutarak, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanması gerektiği konusunda aldığı kararlı ve uzlaşmaz tavır, bu yoğun saldırıların başlıca hedefi olmasını da beraberinde getirmişti. Genç Öncü'nün İstanbul'daki hemen tüm şubeleri 1 Mayıs'tan iki gün önce polis ve jandarma tarafından aranmış, şube eşyaları tahrip edilmiş, Genç Öncü üyeleri hiçbir gerekçeye dayandırılmaksızın gözaltına alınmıştı. Tüm bu girişimler, sıkıyönetim komutanlığının veya savcılığın arama emri ve kararı olmaksızın, keyfi olarak gerçekleştirilmişti. Baskınlardan hemen sonra yine herhangi bir "resmi" karar veya açıklama olmaksızın, tüm Genç Öncü şubeleri emniyet görevlileri tarafından mühürlenmişti. Kapatmaların herhangi bir dayanağı ve yasal gerekçesi yoktu. Bu anti-demokratik girişimlerin keyfi olduğu o kadar açıkça görülüyordu ki, örneğin, kapatılan Genç Öncü şubelerinin bir bölümü, kapatma öncesinde aranmıştı. Yani kapatma kararı için herhangi bir "gerekçe"nin yaratılması olanağı da bulunmuyordu. Bunun ötesinde arama yapılan şubelerde ise, kapatma kararına dayanak olarak gösterilebilecek bir kanıt bulunamamıştı..

Genç Öncü İstanbul Şubelerinin kapatılmasının bütünüyle anti-demokratik, hiç bir yasal dayanağı olmayan ve bütünüyle keyfi bir girişim sonucu olduğu ve asıl amacın Genç Öncü'nün 1 Mayıs öncesindeki kararlılığının kırılmasını hedeflediği bugün artık iyice açığa çıkmış bulunuyor.

Bugüne kadar, kapatılan Genç Öncü şubelerinin hiçbirisinin yöneticileri hakkında yasal bir işlem başlatılmadı. Kapatma kararına bulunan ve açıklanmayan "gerekçe" ne ise, aynı gerekçenin, şube yöneticileri hakkında yasal kovuşturma için de kullanılması gerekirdi. Her ilericinin, her demokratın en doğal demokratik haklarını bile kullanmasına izin verilmemeye çalışıldığı, üzerinde kitap bulunduğu için günlerce gözaltında tutulduğu ve yasal koğuşturma öncesi girişimlerin yoğun olarak sürdürüldüğü şu günlerde böyle bir yola yönelinmemiş olması, açıkça göstermektedir ki, kapatma için emir verenlerin ellerinde hiç bir delil veya gerekçe yoktur. Bu açık çelişki CHP hükümetinin, "güleryüzlü sıkıyönetim" inin, güleryüzlü politikasının sonucu olsa gerek.

Şu güne kadar, ne sıkıyönetim komutanlığından ve ne de diğer ilgili yerlerden, bu somut durum ile ilgili olarak hiçbir açıklama yapılmamıştır. Üzerine israrla gidildiği halde, bu açık çelişkiye son verecek ne bir yönelim, ne de bir açıklama görülmemektedir.

Cinayet odakları olma konumları hergün yeni delillerle kanıtlanan MHP, MİSK, ÜGD gibi faşist örgütlerin kapatılması yönünde bir girişimde bulunulmazken, Genç Öncü şubelerinin ve diğer demokratik örgütlerin gerekçesiz kapalı tutulması, demokrasi güçlerinin son derece önemli bir görevini ortaya çıkarmaktadır. Bu görev, seçimlerin yaklaştığı bu günlerde daha da önem kazanmaktadır. Seçimlere mutlaka sıkıyönetimsiz bir ortamda girilmesi hedefi, en başta, bugün var olan ve sıkıyönetimin açık çelişkilerini ifade eden anti-demokratik uygulamalara karşı mücadeleyi yükseltmekle ulaşılacaktır. O halde: KAPATILAN GENÇ ÖNCÜ ŞUBELERİNİN VE DİĞER DEMOKRATİK ÖRGÜTLERİN AÇILMASI İÇİN İLERİ! SEÇİMLERE SIKIYÖNETİMSİZ BİR ORTAMDA GİRMEK İÇİN İLERİ!

ülkelerinde, ileri sosyalist toplumun kurulmasında aktif görev üstlenmenin ötesinde, dünya gençliğinin anti-emperyalist dostluk ve barış mücadelesine önemli katkılarda bulunduğunu belirtti.

Ayrıca Türkiye ve SSCB gençlikleri arasında gelişecek ilişkilerin, Türkiye ve Sovyet Halklarının yakınlaşmasını sağladığını, iki ülke arasında barış ve ekonomik işbirliği ilişklerine katkıda bulunduğunu söyleyen Coşkun, bu anlamda SSCB gezisinden olumlu izlenimlerle döndüğünün dergimiz kanalıyla duyurulmasını diledi. fotoğrafta Umur Coşkun Sovyetler Birliğine hareketinden önce Genç Öncü MYK üyeleri tarafından uğurlanırken görülüyor.

Genç Öncü birimleri, Genç Öncü'ler, sesleri olan yayınlar çıkmaya başladığından bu yana yaygın biçimde aktif görevler üstlenmiştir. Dergi, yalnızca son hazırlığıyla ilgili görevliler dışında, Türkiye'nin tüm yörülerinden gelen yazılar, şiirler, haberlerle oluşturulmuş, bu yanıyla, yazı kadrosu binleri bulan bir yayın biçimine gelmiştir.

Bu kolaylıkla başarılan bir iş olarak görülmemelidir. Diğer pek çok yayında, örneğin çıkarken "bu dergi sizindir, sizinle gelişecektir, haber, yazı vb. gönderin" türünden yazılar yeralırken, Genç Öncü'ler kendiliğinden gelen bir biçimde yayının yazı kadrosunu oluşturmuşlardır.

Dergimiz yönetim bürolarına bugüne kadar gelen yazıların, haberlerin şiirlerin dosyalanmış biçimde büyük bir rafı doldurduğunu söylemek bile yukarda anlatılmak istenilenleri tamamlayacaktır.

O kadar ki, dergi olarak yapılan bir araştırma sonucu şunu göstermiştir: Dergide olduğu gibi, ya da değişerek ama özünü koruyarak giren yazı sayısı gelenlerin çok küçük bir bölümünü oluşturabilmektedir.

Ancak bu durum, gelen diğerlerinin değerlendirilmediği anlamına da gelemez. Derginin hemen tüm yazıları, gelen haber ve yazılarla son biçimini alabilmektedir. Şu kesinlikle söylenilebilinir: Bu ana kadar gelen ve değerlendirilmeyen tek bir yazı veya haber olmamıştır.

Bu konum, bizlerin bir üst düzeyde görevler yüklenmemizi zorunlu kılıyor. Bundan sonra, şu ana kadar olandan çok daha fazla yazı, haber, şiir, grafik, fotoğraf vd. dergiye ulaştırmak, derginin çok daha yaygın alanların sesi olmasını sağlamak.

Bugüne kadar gösterilen başarı, bunun da başarılacağının kanıtıdır.

Genç Öncü Marşı Şiir Yarışması Seçici Kurulu Açıklama Yaptı

1978 yılının sonunda başlayan ve katılma süresi 1979 ocak ayında biten Genç Öncü Marşı şiir yarışmasının sonuçları hakkında Genç Öncü Genel Merkezi açıklama yapmıştır.

Açıklamada, seçici kurulun Genç Öncü Marşı niteliğine uyabilecek kapsamda bir şiir bulamadığı ve Genç Öncü Marşı için Genel Merkez'in yeni bir çalışma içine girdiği belirtiliyor.

Seçici Kurul, Genç Öncü Marşının, Türkiye gençliğinin örgütlenmesinin marşı olacağı, yalnızca günümüzü değil; geçmişi, geleceğe bağlayan nitelikte anlatım gücü taşıması gerektiğini; katılan yapıtlarınsa, tümüyle yüksek coşku ürünleri olduğu, günümüz için güzel örnekler olduğu, ancak istenilen niteliğe ulaşamaması nedeniyle ödüllendirme yapılmaktan kaçınıldığını açıklamıştı.

ANILARINI YAŞATACAĞIZ

Çalıştıkları Köy-Koop görevlisi olarak gittikleri Muğla'dan dönüşleri sırasında, Aydın Kuyucak'ta acı bir trafik kazası sonucu kaybettiğimiz Ankara Şube üyeleri, arkadaşlarımız, öncü militanlarımız

ALİ OKUR ve MUAMMER GÜLER'i

mücadelemizde yaşatacağız. Onlar, üyesi oldukları örgütün bayrağını Çark Yıldız'ı kişilikleri ve çalışmalarıyla yükseltmişlerdi. Onların mücadelelerini yaşatarak daha da yükselteceğiz.

GENÇ ÖNCÜ
GENEL MERKEZİ

Demircioğlu mücadelede yaşıyor

Temmuz ayı içinde, Vedat Demircioğlu'nun polislerce pencereden atılması günü olan 17 Temmuz'la, ölüm günü olan 24 Temmuz arasında geniş biçimde Demircioğlu'nu anma eylemleri yapıldı. Tüm yurtta geniş toplantılarla Demircioğlu' nu anma eylemleri yapıldı. Tüm yurtta geniş toplantılarla Demircioğlu'nun mücadelesi anlatıldı, Genç Öncülere örnek yanları sergilendi.

Tüm yurtta geniş çapta yazılamalarla, Demircioğlu, bir kez daha emperyalizmin işbirlikçisi olanların yüreğine korku saldı. Tüm yurtta, "Kahrolsun Vedat'ın katili emperyalizm ve işbirlikçisi burjuvazi, ulusal bağımsızlık için Nato'ya hayır, yaşasın sosyalist Türkiye"sloganlı bildiriler, el ilanları dağıtıldı, afişler asıldı. Yurdun en büyük meydanları, çark yıldızlı, Vedat'lı kağıtlarla donatıldı. Demircioğlu'nun anılmasını engellemek, onu unutturmak isteyen çevreler de boş durmadı. Burjuvazi, okullarda bildirilerin yayılmasını engellemek istedi. Bunun üzerine örneğin Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü'nde olduğu gibi sınıf sınıf forumlar yapıldı, hep birlikte sloganlar haykırıldı. Sapkın gruplar da çalışmalara engel olmak istediler, sonra engellemek istedikleri yerlerden arkalarına bile bakmadan kaçtılar, yerlerini karanfil gibi açan Demircioğlu afişleri süsledi.

En uzak yörelerde bile, karayollarında bile özenli biçimde yazılmış, "Vedat yaşıyor, yaşatılıyor" sloganları, Demircioğlu'nun dev boyutlu resimleri görüldü. Dev boyutlu afişler asıltı. Mitingler yapıldı. Genç Öncüler Demircioğlu'nu mücadelelerinde yaşatıyorlar, yaşatacaklar.

Genç Öncü şubeleri kuruluş yıldönümlerinde düzenledikleri kitlesel toplantılarla, kurulu oldukları yörelerin gençlik mücadelelerini yükseltiyor.

İZMİT ve YENİŞEHİR'de coşkun mücadele geceleri

7 Temmuz İzmit, 21 Temmuz Yenişehir geceleri de bu özde yapıldı. İşçi Kültür Derneği Ankara ve Kartal İstanbul şubelerinin özgün yapıtlarla katıldığı gecelerde Merkez Yürütme Kurulu üyesi Halim Bulutoğlu İzmit'te, Genel Sekreter Mesut Vural Yenişehir'de yaptıkları konuşmalarla Genç Öncü'nün bir yılda ulaştığı örgütlenme düzeyini anlattılar. Ülkedeki politik konuma dayanan çözümlemeler getirdiler. Uluslararası görevleri saydılar.

İZMİT

Her iki gece de baştan sona canlı ve coşkulu biçimde sürdü. Çevre örgütleri, sendikalar, işçi temsilcileri ve genç işçiler imzalı çok sayıda mesajlar okundu. Katılanlar hepbirlikte ulusal ve uluslararası sloganlar haykırdılar.

YENİŞEHİR

Her iki toplantı da gençliğin gelecek, geleceğin sosyalizm olduğunu, Türkiye'de de gençliğin bu görevinin bilincinde ve giderek örgütlü olduğunun güzel göstergeleriydi.

MHP, ÜGD, MİSK VE BENZERLERİNİN ÜZERİNE, İLERİ!

Türkiye faşist hareketinin kuyruğu iyice sıkıştı. Artık, başbakan bile, faşist örgütlerin yani MHP, MİSK, ÜGD ve diğerlerinin isimlerini açıktan belirterek faşist terör odakları olduklarını belirtiyor. Dahası kapatılmaları konusunda şu değil de şöyle olursa daha iyidir türünden tartışma başlatıyor.

Bunda, faşist hareketin yıllardır içinde yüzmeye alıştığı yurtsever kanlarının kabarmasının, faşist cinayet odaklarının alıştıkları türden yapageldikleri kimi hareketlerin ortaya serilmeye başlamasının büyük ölçüde etkileri var.

Bugün artık MİSK'in ne denli işlere bulaştığı, "eğitim ve kültür"den ne anladığı yaptığı bombalarla ortaya çıkıyor. MHP, Abdi İpekçi cinayetini savuşturmak için olmadık işlere girişiyor. Sosyalistlerin ısrarlı takipleri sonucu açığa çıkan kimi katillerin, cinayet örgütünün Genel Başkanı ile yanyana çekilmiş fotoğrafları sergileniyor.

"Davadan döneni vurun" emri gereği işlenen cinayetler olanca çıplaklığıyla gün ışığına çıkmakta. İç bültenlerinde yaydıkları faşist kuramları "o MİT ajanıydı" türünden gülünç iddialarla savuşturma çabaları da fayda etmiyor.

Kısacası her gün gazetelerde baş köşede okuduğumuz gibi faşist Hareket Partisi ve yan kuruluşları iyiden sıkışmış durumdalar.

MHP İçin Biriken Soruşturmalar Neden Davaya Dönüşmüyor?

Bilindiği gibi MHP ve bağlı kuruluşları için yurdun çeşitli yörelerinden açılan soruşturma dosyaları uzun süredir Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmekte, her dosyayla birlikte yeni bir bekleyiş başlamaktaydı.

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, suç dosyası bu denli yüklenen insanlık düşmanı, katiller çetesi için soruşturma açmaması, dahası "adli tatil" ve benzeri gerekçelerle olayı etrelemesi tüm ilericilerle birlikte hukuk çevrelerinde de belirli kuşkuları doğurdu.

Bu arada, çeşitli gazetelerde, Başsavcının kısa süre sonra emekli olacağı, 79 seçimlerine adaylığını koyacağı türünden haberlerin çıkmasıyla birlikte, yüksek yargı organları çevresinden yayılan; Kazım Akdoğan'ın, yaklaşık bir yıldan bu yana —ki ilk MHP dosyasının hazırlanma dönemidir, "Bana soruşturma açtıramazsınız, emekliliğe bu kadar yaklaşmışken riske girmem." dediği ve bu yönde de davrandığı haberi Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin ne denli ince iplerle bağlı olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

MHP'den korkularak, demokratik özgürlüklerin yaşayabileceğini ummak safdilliktir. Yapılması gereken, şu anda liderini yurt dışına çıkarmış olan faşist hareketin üzerine cesaretle yürümek ve yasalarda belirli olan cinayet suçundan, uluslararası belgelerde bulunan "insanlık suçu"ndan yargılamaktır.

Şimdi görev bunca yıl faşistlerin içinde kulaç attıkları yurtsever kanlarının birer birer hesabını sormak için, öncekinden daha bilinçli ve kararlı biçimde, MHP, ÜGD, MİSK ve benzeri örgütlerin üzerine gitmektir. Hiç bir demagojiye yer vermeksizin bu cinayet örgütlerinin kapatılması için kamuoyu baskısını yaratmaktır. Nasıl bugüne, birer birer olaylar aydınlanarak gelindiyse, cinayetleri işleyenler ve bağlı oldukları örgütler açığa çıktıysa, aynı biçimde cinayetleri işleyenler ve bağlı oldukları örgütler dağıtılmalı, insanlık suçu işlemelerinin karşılığını en acımasızca çekmelidirler. Doğaldır ki, sıra bunların da arkasında olacaklara gelecektir. Türkiye ilerici, demokrat, sosyalist güçleri bugüne ne denli kararlı ulaşmışlarsa, bu örgütlerin ardındaki daha üst örgütlerin ve ekonomik kaynakların da temellerine aynı kararlılıkla ulaşacaklardır.

Görevi ve hedefi saptırmadan mücadele saflarına. MHP, ÜGD, MİSK ve benzerlerinin üzerine.

Afganistan'da İleri Adımlar

Emperyalizm her gün biraz daha köşesine sıkışıyor. Asya'da, Latin Amerika'da, Afrika'da. Bir asya ülkesi olan Afganistan'da da gericiliğin yıkılıp, yerine yeni bir toplumun kurulmaya başlaması, bu olguya önemli bir katkı sağladı.

Ancak devrimin üzerinden geçen sürede gelişen olaylar, emperyalizmin, Afganistan'da yenilgiyi kolaylıkla benimseyemeyeceğini gösterdi. Özellikle son dönemde, İran'da gelişen olaylarla birlikte alevlendirilen karşı devrim ve gericilik, burjuva ve maocu basında büyük bir sevinçle karşılanıyor, Afgan halkının devriminin günlerinin sayılı olduğu gösterilmeye çalışılıyoı.

Oysa Afgan halkı, partisinin önderliğinde devrimin yaşaması ve güçlenmesi için önemli adımları da atmış durumda. Ve bu kazanımları kaybetmeyi de istemiyor.

Aşağıda Basın Yayın Propaganda Bürosu'nca "Goverment Printing Press ' çe yayınlanan, Afganistan Demokratik Halk Partisi Birinci Sekreteri Noor Mohammad Taraki'nin, Afgan'lı öğrencilere yaptığı bir konuşmayı okuyacaksınız. Taraki'nin 21 Şubat'ta yapmış olduğu bu konuşma da Afgan halkının neleri hedeflediğinin güzel bir örneğidir.

Afganistan işçi ve emekçilerinin önderi Tarak.

Sevgili Öğrenciler,

Sevgili Kardeşler ve Yurttaşlar,

Bugün, ülkemiz ve halkımız, muzaffer Saur Devrimi'nin ürünü olan mutlu bir olayı kutlamaktadır. Bu, Afganistan Bilimler Akademisi'nin açılmasıdır; ilginç ve heyecan verici bir durum. Bilim ve bilginin, ülkemizde derin temelleri ve eski gelenekleri bulunmaktadır. Ama yüzyıllardır, bu ülkedeki bilim, yönetici sınıfların hizmetindeydi; yalnızca küçük sömürücü gruylar bilimin tatlı meyvelerinden yararlanırdı.

Toplumun gerçek mimarları olan Afganistan halkı ve bu ülkedeki bütün güzellikler onların çabalarının ürünüdür, bilgi ve bilimden yoksun bırakıldılar. Bilginin aydınlığı, bilimin parlak ışınları nadiren halk üzerinde parladı.

Bilimin kullanılışı, her zaman, uygulanışında ortaya çıkan, bir sınıf doğasına sahip olmuştur. Geçmişte, çalışanlar için halka hizmet etmek amacıyla öğrenci olmak veya araştırma olanaklarıyla yüksek öğrenim görmek çok zordu. Bazı işçilerin ya da köylülerin çocukları eğitim araçlarını ele geçirebildiklerinde bile, sömürücülerin yüzlerce çocuğu, onların her birine karşı, oldukça elverişli koşullarda bücadele ediyorlardı. Bu nedenle, öğrenci olan işçi çocukları ya zulmün darbelerine dayandılar ya da yönetici sınıfların yararına hizmete zorlandılar.

Muzaffer Saur Devrimi, Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin liderliği altında, ülkemiz tarihinde ilk kez, 1357'de çalışanların yararına sonuçlandı.

Bilimler akademimizin kuruluşu, büyük Saur Devrimimizin zaferleri arasındadır. Şimdi bilim de, çalışan halkın hizmetindedir. Halka, sadık bir biçimde hizmet etmektedir ve yeni bir yaşam inşa etmek için bütün araçlarla hizmet etmelidir.

Bugünün dünyasında, bilim başta gelen bir sosyal role sahiptir. Çağımızda, üretici güçlerin gelişme ve evriminde büyük bir hareket ettirici güç olmuştur. Ülkemizde, bilimler akademisi, bilimin gelişmesinin öncüsü olarak, ülkemizdeki üretici güçlerin yükselmesine ve ilerlemesine yardım etmelidir; çünkü bunlar, maddi ve manevi üretimin temelidir. Yaşam için araçlar üretme sosyal varlığımızın temelidir. Bu temel üzerine, ülkemizdeki özgürlük, adalet, eşitlik ve refah direkleri dayanmaktadır.

Afganistan Demokratik Cumhuriyeti öğrencileri,

Halkımızın tümünün ve Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin, akademinin çatısı altındaki bilimin bütün bölümlerinin, ülkemizde yeni bir toplumun yaratılmasında etkin ve ısrarlı bir yer alacağı olgusuna tam bir güveni vardır.

Halkın politik ve toplumsal bilincini yükseltmek için, ekonomi ve kültürü geliştirilmelidir.

Bizler, üretici güçlerin gelişmesi temelinde, devrimi, halkın bilincinin etkilediği öhçüde geliştirmeli ve toplumda kültür devrimi eylemine dönüştürmeliyiz. Afganistan Demokratik Cumhuriyeti halkının bütün dillerini ve edebiyatını, enternasyonalism ilkesi temelinde incelemeliyiz; çünkü bu, Afganistan Demokratik Halk Partisi tarafından temel addedilmektedir. Bütün insanlarımız, doğuda veya batıda olsun, güneyde veya kuzeyde olsun kardeşlik ve eşitlik içinde yaşıyor.

Bilimler akademisinde çalışacak bilim adamları, dil bilimciler, folklörcüler ve sosyologlar, halkının manevi ve maddi gelişiminde yer almalıdırlar ve cehalete karşı kampanyada yerleri önemli olmalıdır.

Bilimler akademimizdeki doğal bilimler bölümü, ülkemizdeki doğal rezervlerle ilgili maddeleri ve doğal kaynaklarımızı incelemelidir. Onlar, çevremiz, kaynaklarımız ve mineral zenginliklerimizi milyonlarca işçi ve köylünün yaşam düzeyini yükseltmek için kullanma üzerinde araştırma yapmalıdır. Bu bilimler hakkındaki deneylerimiz çok olmadığı halde, bu bilimleri her yönden geliştirmek için çok çaba harcamalıyız. Saur Devrimi'nden sonra, halkımızın bütün ekonomik ve sosyal gelişmesi bilimsel ilkelere dayanmaktadır.

Bitki ve hayvan yapımızı büyük bir dikkatle araştırmalıyız.

Muzaffer Saur Devrimi henüz 1 yaşında bile değil. Khalgi rejimimizin kuruluşundan bu yana 10 ay geçti. Bu kısa sürede, sevgili yurttaşlarımız, sürmekte olan büyük politik, sosyal ve ekonomik değişikliklere tanık oldu. Bu kısa mesajda Khalgi devletimizin bütün başarılarını teker teker sayamıyorsak, bu, düşmanımızın hâlâ Afganistan'daki devrimci değişikliklerin tamamlanmasını izlediğine dikkati çekmemiz gerektiğindendir. Ülkede barışın ve bütün ulusal güvenliğin sağlanması, devrime kitlesel katılım, sosyal değişiklikler ve bu değişiklerin desteklenmesi, gurur verici konulardır ve dostlarımıza mutluluk, düşmanlarımıza acı kaynağıdırlar.

Devrimin bütün kararların tamamlanması, yalnızca bölgemiz tarihinde örneği görülmemiş olmakla kalmamış, aynı zamanda bölgemizdeki gericiliği ve onun uluslararası emperyalist alaylarını da sarsmıştır.

Bunun için, müslüman kılıklı farangis veya Ikhwanush Shayatenler, Saur Devrimi'ne ve bütün yurtseverlere karşı, emperyalist efendilerinin kışkırtmaları altında, utanmaz bir propaganda yürütüyorlar ve insan değerine karşı olan her eylemi geri getiriyorlar. Politik temellerinin devrilmesinden sonra, sahte gerici manevi ve zayıf ekonomik direklerini ortadan kaldırıyoruz.

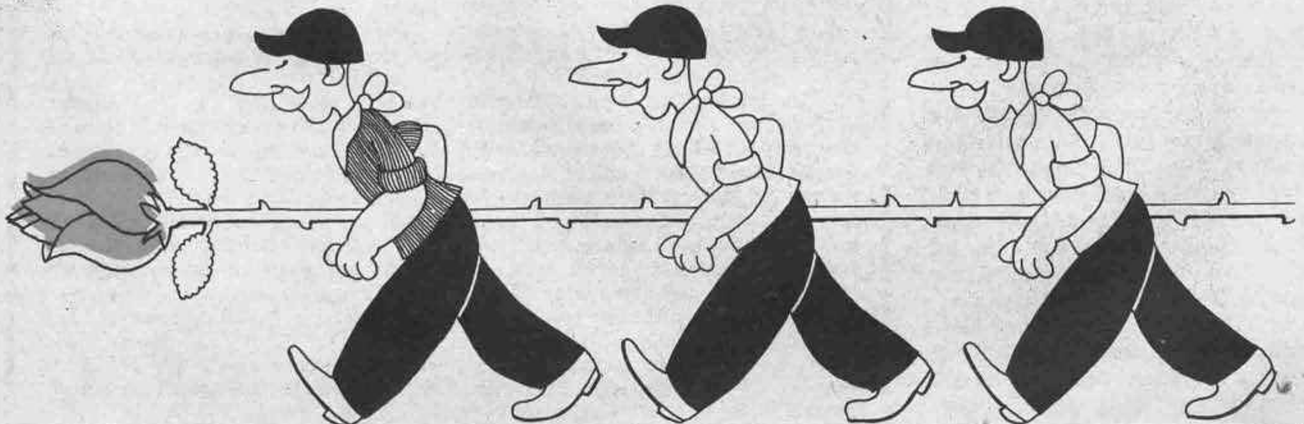
Hoşnutlukla söylüyoruz ki, Afganistan'ın bütün çalışan halkı, örneği görülmemiş bir biçimde, devrimlerini destekliyor ve Afganistan'da insanın insan tarafından sömürülmesinin sonsuza kadar ortadan kaldırılacağı, herkesin yeteneğine göre çalışacağı ve emeğine göre ödeneceği bir toplumun inşasına doğru ilerliyor.

Afganistan Demokratik Halk Partisi Merkez Komitesi, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti Devrimci Meclisi, Hükümet ve bütün Afgan ulusu, Bilimler Akademisi'nin, yurtsever öğrencilerin ve deneylerinin ve devrimci meslektaşlarının, halkın yararına olan görevlerini gurur ve başarıyla gerçekleştireceklerini ummaktadır. Devrimci ve bilinçli öğrencilerimizin önünde uzanan yolun kolay olmadığını biliyoruz. Onlar, yollarından pek çok engeli kaldırmak zorundalar. Eminiz ki, devrimimiz onlara büyük ve sınırsız bir esin kaynağı olarak hizmet edecektir.

Sevgili Afganistan gelişsin.
Afganistan Demokratik Halk Partisi muzaffer olsun.
Muzaffer Devrim'in parlak ışıkları yayılsın.
Şanlı Saur Devrimi'nin düşmanlarına ölüm.

BASIN YAYIN PROPAGANDA BÜROSUNCA ÇEVRİLMİŞTİR

1 MAYIS MAHALLESİ EMEKÇİLERİ KAZANACAKTIR

10 Temmuz Salı sabahı erken saatlerde 1 Mayıs mahallesinin Ümraniye tarafına bakan bölgesinde yaklaşık 3000 gecekondu yıkıldı. Gece 0.3 sıralarında başlayan yıkım sabah erken saatlere kadar sürdü. Geceleyin evleriden çıkarılan gecekondu halkı sokakta bırakıldı. Yıkılan araziyi tapuyayan Atakent Şirketi Bakanlığa başvurup gecekonduların yıkılmasını "istedi", Bakanlık da bu "isteği" uygun bulup Anayasa'ya aykırı bir biçimde yıkım işlemini yaptı. Anayasa "her türk vatandaşının konutta yaşamasının sağlanması" gerektiğinden bahsederken, CHP ağırlıklı hükümet gözünü kırpmadan 1 Mayıs Mahallesi halkının bir kısmını sokakta bırakıyordu.

Yıkılan bölgenin gecekondu halkı iki gün sonra yaptığı basın toplantısında bu yıkımın sorumlusunun hükümet olduğunu vurguluyor ve ayrıca burjuva basınının olayı çarpıtmasına dikkat çekiyordu. Gerçekten de bütün burjuva basını ağız birliği yapıp 1 Mayıs Mahallesinde sonuç fark edermiş gibi, 200 gecekondunun yıkıldığını iddia ediyordu. Gerçekte ise 1 Mayıs mahallesinde 3000 gecekondu yıkılmıştı.

Toplu yıkıma karşı mahalle halkı belirli eylemler başlattı. Mahallede gazetelerin ve ilerici örgütlerin çağrılı olduğu bir basın toplantısı yapıldı. Ancak üç örgütün katılması, keskin sözlerin ardının ne denli kof olduğunu gösterdi.

Ankara'ya durumu anlatmak için bir komite gönderildi. Yasal olarak yapılabilecek oldukça çok iş olduğu halde, kimi "keskin" grupların sorunu "burjuvaziden mi talep edeceğiz" türünden karşı çıkışları başarısızlığı getirdi.

CHP milletvekilleriyle görüşüldü. Sonuç gene değişmedi. Polis gene yıkım için geldi. Halkın tepkisine polis kadınlara saldırarak cevap verdi. Jandarma erleri polisleri engellemek isteyince olay büyüdü. 15 jandarma eri ve 15 emekçi gözaltına alındı.

Bu olaylar tümüyla öğreticidir. En başta seçim için olayın ertesinde mahalleye giden CHP'li bakanlar açısından. Sonra emekçilerin eylem birliğinin silahlı saldırılarla da engellenemez olduğunu gösterdiği için. Ve kimi "keskin"lerin engellemelerine karşın, emekçi kitlelerin doğru politik öncü yolunda hiçbir mücadeleyi fetişleştirmeden dosdoğru bildikleri inandıkları yoldan örgütlendiklerini bir kez daha, en kör göze bile gösterdiği için.

GÜLVEREN BÖLGESİNDE FAŞİST BASKILAR İLERİCİLERİ SİNDİREMEYECEKTİR

Çoğunlukla emekçilerin oturduğu Gülveren bölgesi, Ankara'da faşist odakların başta gelen yerleşme bölgelerinden biridir.

Polisin ve sıkıyönetimin çevredeki devrimci bölgelere baskı yapmalarına karşın Gülveren bölgesinde faşistlerin rahatça dolaşmaları, yazı yazmaları, sokaklarda faşist sloganlar atarak dolaşmaları ilginçtir. Özellikle ramazan öncesi ve ramazanda faşist baskılar yoğunlaşmıştır. İlerici demokrat bilinenlerin evlerine, dükkânlarına bomba atılmakta, duvarlarına sloganlar yazılmaktadır.

Faşistler ramazanla birlikte faşist propaganda yöntemlerine yenilerini eklemişlerdir. Geceleri sahur zamanı on beş, yirmi kişilik gruplarla, teneke çalarak dolaşmakta ve sloganlar, marşlar söyleyerek faşizme olan sevgilerini haykırmaktadırlar.

Gülveren'de güçlenmek için dışardan ve özellikle Keçiören'den getirdikleri faşistlerle en açık biçimde saldırılarını sürdüren faşistler, emekçilerin dönüş saatine denk düşen trenlere silah ve sopalarla saldırmakta, işçi ve emekçileri sindirmeyi amaçlamaktadırlar.

Yapılmak istenen ilerici, sosyalist güçlerin sindirilerek, mücadeleden uzaklaştırılmasına çalışmaktır. Ama bu çabaya kimi zaman göz yuman, kimi zamansa açık destek olan CHP de bilmelidir ki, saldırılar kendi tabanına da yönelmektedir.

Ancak Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi sosyalistler Gülveren'de de mücadele başındadırlar.

ANKARA – ULUS BÖLGE FUTBOL TURNUVASI DÜZENLENDİ

Ankara'da 28 Temmuz'da başlayan ve iki küme olarak 12 takımın katıldığı bir Genç Öncü Futbol Turnuvası düzenlendi. 6 hafta sürecek olan turnuva çevre şubelerden futbol takımlarının da katılacağı bir finalle bitecektir.

Turnuva sorumlularının açıklamasına göre birinciliği kazanan takıma "FARUK ERSAN" şilti verilecektir.

Bilindiği gibi '78 turnuvasının sorumluluğunu, 8 Ekim'de şehit olan Ersan arkadaşımız yürütmüştü.

İstanbul Yeşiltepe'den Yükselen Ses

EZİLMEK YAZGI DEĞİLDİR!

Yeşiltepe'de örgütlenen Genç Öncü'ler dağıttıkları bildiriyle mahalle sorunlarını ve çözümlerini anlattı. Bildirinin geniş bir özeti aşağıda yer alıyor. Somut sorunlar ve istemler genel mücadeleye bağlanabildikçe zafer daha da yakınlaşmakta:

"Biz, İstanbul'un çeşitli semtlerinde çalışmak zorunda olan Yeşiltepeliler su, yol elektrik gibi olanaklardan yoksun olarak yaşam mücadelesi veriyoruz. İşe gidip gelmek çekilmez bir dert durumunda. Otobüsler zamanında kalkmadığından sadece kendi kendimize yakınmakta, ancak etki edecek bir güç oluşturamamaktayız.

...Gecekondu yollarının yapımı için uzun uğraşlar sonucu YSE ekibi getirilebildi. Onlar da mazot darlığını bahane edip çalışmaları bıraktılar. Birçoğumuzun tuvalet sorunu dahi çözümlenmemiş durumda. Ayrıca foseptik çukurlardan tulumbalara sızıntı olması yüzünden çevre sağlığını tehdit edecek bir hastalığın yayılması muhtemel.

Mahallemizde de sorunların çözümü ancak örgütlü mücadelemizle sağlanabilir. Halktan kopuk keskin laflar etmek çözüm değildir. Önümüzdeki görev mahallemizde bulunan derneğe sahip çıkmak, bu derneği işlerliğe kavuşturmaktadır. Bu mücadelenin güvencesi sosyalistler olacaktır.

...Sorunlarımız mahalle derneğinde örgütlenerek biz çözeceğiz. Mücadelemizi işçi sınıfı partisi öncülüğündeki Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm mücadelesiyle bütünleştireceğiz. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin nihai kurtuluşunun sosyalizmde olduğunu unutmayacağız. İşçi sınıfı partisi yolunda yürüyen bir GENÇ ÖNCÜ'lerin mücadelesi bu yönde olacaktır."

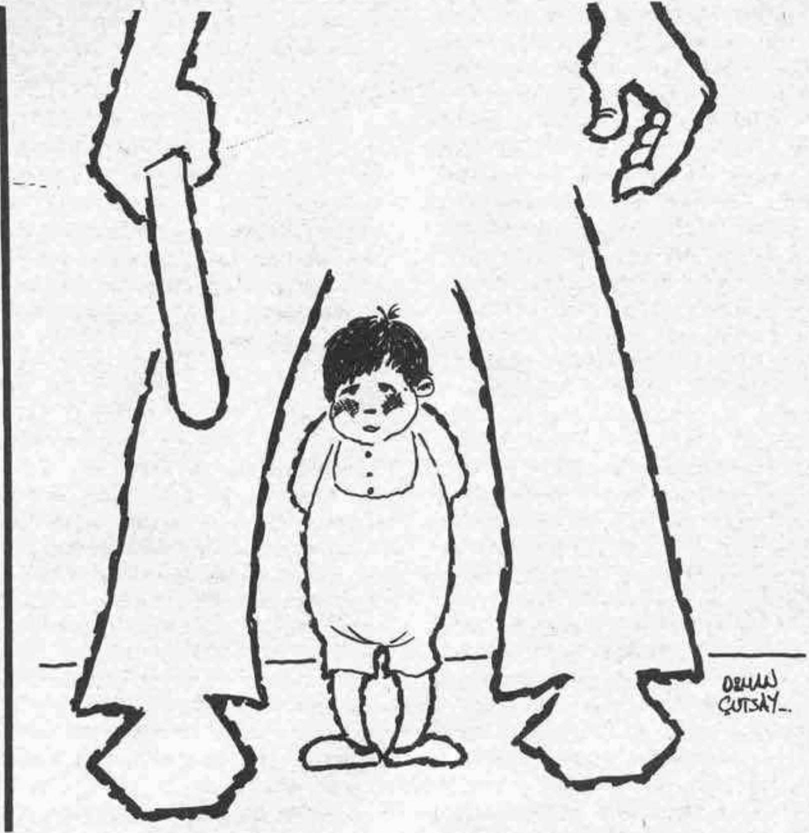
çırak mı ucuz işgücü mü?

"1960 sonrasında da öğrenci gençlik ilerici fikirlere en açık ve örgütlenmeye en yakın toplumsal kesimlerden biri olmak özelliğini göstermiştir. Bu koşullar sosyalist hareketi bütünüyle etkilediği gibi, onun gençliğe bakışına da tek yönlülük getirmiştir. Gençlik hep öğrencilerden ibaret sayılmış ve öğrenci gençlik örgütlenmelerinin dışında bir örgütlenme çabasına girilmemiştir." Kolayca anlaşılacağı gibi, bugün bile etkileri hissedilen gençliği öğrenci gençlikten ibaret görmek ve öyle örgütlenmek belli somut gelişimin sonucudur. Bu durum "işçi emekçi gençliğin örgütlenmesi yolunda adım atılmaması gençlik hareketinde ciddi bir boşluk yaratmıştır.Hareketin sınıf karakteri daha baştan yanlış eğilimlerin uç vermesine yol açmıştır."(*) Yaşanan gerçekler de, gençlik örgütlenmesinin temelini, belkemiğini işçi emekçi gençliğin özellikle de işçi gençliğin oluşturduğunu göstermektedir.

Bu saptama doğrultusunda çalışmalar yapılmış, önemli adımlar atılmıştır. Genç Öncü içinde, işçi emekçi genç oranı küçümsenemeyecek bir düzeye ulaşmıştır. Bu duruma gelinmesinde, ülkedeki politik örgütün etkisi büyük olmuştur. Onun örgütlenmesini dayandırdığı sınıfsal temel, ilişkileri ve yönlendirmesi sonucunda başarı kazanılması yolunda adımlar atılmıştır.

Ancak, sözünü ettiğimiz yanlış anlayışın etkileri bütünüyle silinip atılmış da değildir. Gençlik içindeki yığınsal çalışmaların, belirli bölgelerdeki memur gençler bir yana bırakılırsa, sonuç olarak öğrenciler içinde çalışmaya, onları harekete geçirmeye yönelik olduğu görülecektir. İşçi gençliğin ekonomik, demokratik örgütlerinin içinde çalışmak, yoksa kurmak, geliştirmek, etkili olmak gençlik örgütünün temel çalışmalarının başında gelmektedir. Bu zorunlu çalışma, Genç Öncü'nün geldiği düzey açısından olanaklıdır.

İşçi gençlik içinde yığınsal çalışmanın örgütlenebilmesi, yasal düzenlemelerin, beslenme, spor vb. sorunların, çalışma koşullarının ince ayrıntılarına kadar araştırılmasını, bilimselini gerektirmektedir. Başarılı çalışmalar yaygınlaştırılmalı, demokratikleşme mücadelesine uygun, tutarlı mücadele hedefleri koyulabilmelidir.

Araştırma Bürosu'nca hazırlanan ve işçi gençliğin yalnızca bir kesiminin, çırakların karşı karşıya olduğu yasal düzenlemeleri eleştirel bir biçimde ortaya koymaya çalışan bu sınırlı yazı, bu yönde tartışmaların başlamasını, örgütlenme ve mücadele hedefleri konusunda görüşlerin netleşmesi için ilk düşüncelerin oluşmasını amaçlamaktadır.

ÇIRAKLAR İÇİN YÜRÜRLÜKTEKİ YASAL DÜZENLEME

Yakın zamana kadar, çırakların çalışma koşullarına ilişkin özel bir yasal düzenleme yoktu. Çırakların çalışma biçimleri, hak ve borçları, yasalardaki bir takım ara hükümlerle düzenlenmişti. Bu ara hükümler içinde, Borçlar Yasasının çıraklara ilişkin hükümleri genel hükümler niteliğindedir. Ayrıca Sosyal Sigortalar Yasası ve İş Yasası'nda da çıraklarla ilgili bazı hükümler vardır. Maden Ocaklarında Mesleki Kurslar açılmasına ilişkin yasa da bu konuda bir takım ara hükümleri içermektedir.

Usta-Çırak ilişkisi, Borçlar Yasası'nın birkaç hükmü ile yetersiz bir biçimde düzenlenmiştir. (Madde 313/III, 318, 330, 342/II.) Borçlar Yasası, çırağın yaşı ile ilgili herhangi bir sınırlama yapmamıştır. Öte yandan yasada çırağa ücret ödemek işveren açısından yapılan sözleşmenin önemli bir unsuru durumunda değildir. Hatta çırağın iş öğrenme karşılığı işverene ücret ödemesini bile mümkün kılacak bir düzenleme getirilmiştir. Böyle bir düzenlemenin sonucu olarak çıraklık sözleşmelerini yapmak ve uygulamak, işverenlerce istenildiği biçimde kullanılmaya elverişli hale getirilmiştir.

931 sayılı İş Kanunu, 1970'e kadar çırakları bütünüyle iş kanunun kapsamı dışında sayıyordu. 1970 yılında yapılan bir değişiklikle (1248 sayılı yasa ile yapılan değişiklik) iş kanununun 5. maddesi kanun kapsamının dışında kalanları belirtirken, "onsekiz yaşını bitirmemiş çıraklar"ı sayarak, 18 yaşını bitirmiş çırakların kanun hükümlerinden yararlanmala-

rını sağlamıştır. Ancak bu maddenin bir an için uygulandığı varsayılsa bile, çırak-işçi, çıraklık sözleşmesi - iş sözleşmesi ayrımı kaldırılmış olmamaktadır. Yani çıraklar, 18 yaşını bitirmiş" olsa bile 274 sayılı Sendikalar Yasası'ndan ve 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasasından yararlanamıyacaktır. Yapılan bu değişiklikle sadece 18 yaşını bitirmiş çırakların İş Yasası hükümlerinden yararlanması sağlanmıştır.

SSK'da 506 sayılı yasanın 2/1 maddesine dayanarak özel bir çıraklık yasası çıkana kadar 18 yaşını bitirmiş olsa dahi çırakların Sosyal Sigortalar Yasası'nın kapsamına girmediği ve özel bir çıraklık yasası çıkarılıncaya kadar hiçbir sigorta türünden yararlanamayacağını belirtmiştir.

Çırakların çalışma koşullarını düzenleyen son yasa 5 Temmuz 1977 tarihli 2089 sayılı Çırak Kalfa ve Ustalık Kanunudur. Yasanın 4. maddesinde çırak şöyle tanımlanıyor: "Bu kanuna tabi bir sanatı, o sanat için düzenlenen teorik ve pratik öğrenim programına göre o işyerinde öğrenmek amacı ile bir çıraklık sözleşmesi ile bir işyeri sahibinin hizmetine giren kimseye çırak denir.

Görüldüğü gibi, çıraklık sözleşmesi konusunda Borçlar Yasası'ndaki yaklaşım yeni yasada da geçerlidir. Yasa, çıraklık sözleşmesini hizmet sözleşmesinden farklı olarak tanımlamaktadır. Hizmet sözleşmesinde tarafların (işçi ve işverenin) borçları esas olarak iş yapma ve ücret ödeme iken, çıraklık sözleşmesinde tarafların (usta ve çırağın) borçları esas olarak iş öğrenmek ve iş öğretmektir. Oysa uygulamada ustaların çıraklara "iş öğretmek" gibi bir sorunu yoktur. Çırak işçiler fiilen üretimde çalışırlar. Üstelik en ağır ve tehlikeli işleri yaparlar, yanısıra getir-götür işlerine, işyerinin ve makinaların temizliğine bakarlar. İşin ustsı olsalar bile patronlarının gözünde "işi öğrenmiş" olmazlar ve çıraklık statüleri devam eder.

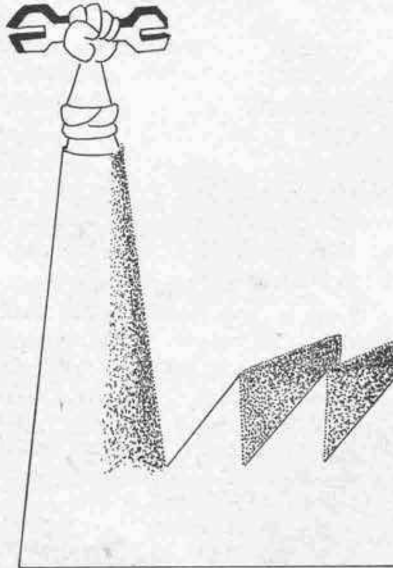
Yeni yasanın getirdiği hükümlerden örnekler vererek, çırakları tanınan "hakların" neler olduğunu somutlayalım:

"İşyeri sahibi, çırağa işe başladığı günden itibaren İş Kanunu gereğince tesbit edilen asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı olmamak üzere ücret ödemekle yükümlüdür. Bu ücret her altı ayda bir çırağın ücretinin yüzde 5'inden az olmamak üzere kademeli olarak artırılır. Çıraklara verilen ücretler, her türlü vergiden muaftır." (2089 sayılı yasa Madde 13) Demek ki 5 Temmuz 1977 tarihinde yürürlüğe giren yasa, çırakların aylık ücretlerini brüt 540 TL. olarak tesbit ediyor. Ayrıca bu ücret her türlü vergiden muaf tutuluyor! Ancak aşağıda belirtilen sigorta primleri tabii kesilecek.

"Çıraklar hakkında çıraklık süresince 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazalarıyla, meslek hastalıkları ve hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Bu ücretlere ait primlerin hesabı Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle saptanır." (Madde 13) Şu halde yasaya göre çıraklar malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından yararlanamıyorlar. Yasa onlara bu hakkı tanımıyor. Malüllük ve yaşlılık sigortasının tanınmayışı, "olmayan yaş haddi"ne dayanarak çırakların hemen tümünün genç işçiler olduğu varsayımıyla getirilmiş olabilir. Yasaya göre çırakların ölüm sigortasından yararlanamayışı ise böyle bir sigorta türünün yasa koyucularca çırak işçiler açısından lüzumsuz bulunmasından kaynaklanıyor olsa gerek.

Yasanın 14 üncü maddesi şöyle diyor: "Çıraklar yetiştirilmek üzere emrine verildikleri iş kotu nezaretçisi, (işyeri sahibi, temsilcisi ustası, kalfası veya benzeri kademeyi işgal edenin) çalışma saatlerine uygun şekilde çalıştırılırlar. Demek oluyor ki, 14. maddeye göre çırağın çalışma süresinin, emrinde çalıştığı kişinin iş günü süresine uygun olması gerekiyor. Yasanın çırakların günlük çalışma sürelerine ilişkin getirdiği tek sınırlama bu. Oysa bu süre 14 saat de olabilir. "Uygunluğun" denetlenme biçimi ise aşağıda görülecek.

Madde 46, gerek bu kanunun gerekse bu kanuna göre çıkarılacak olan yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını kontrol ve denetlenmesini **bir çıraklık kuruluna görev olarak**

vermiş. Çıraklık kurulu şu kurumların temsilcilerinden oluşuyor: İlgili Bakanlık temsilcileri, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, icaret Borsaları Birliği temsilcisi. Bunların Çıraklık Kurulu içindeki toplamı yedidir. Sekizinci temsilci ise en çok işçiyi temsil eden işçi sendikaları konfederasyonu temsilcisi, yani Türk-İş temsilcisidir.

Yukarıda örnek maddeleri verilen yasayla düzenlenmiş "hakların" uygulanmasını sağlayıcı denetlemeyi bu kurul yapacak, yasaya aykırı hareket eden işverenlerin cezalandırılmasını bu kurul kararlaştıracaktır. Yasaya aykırı hareket edenlere verilecek ceza ise, yine yasaya göre 500-1000 TL. para cezasıdır.

Çırakların çalışma koşullarını, hak ve borçlarını düzenleyen yasanın neölçüde yetersiz olduğu verilen örneklerle görüldü. Bu haliyle bile, yasanın çıkarılması, bir dayatmanın,bu alanda giderek derinleşen bir talebin sonucu olmuştur. Herhalde öncelikle böylesine sınırlı da olsa, yasanın en geniş ve yaygın bir biçimde duyurulması ve uygulanmasının sağlanması yolunda etkin ve geçerli denetim yollarının bulunması gerekir. Bunun yanısıra, bugünkü durumda çırakların çalışma koşullarına ilişkin talepler şöyle sıralanabilir:

— Çıraklıkla ilgili yasanın kaldırılması,

— Anayasanın 43. maddesinde getirilen, "Kimse, yaşına, gücüne ve cinsiyetine uygun olmayan bir işte çalıştırılamaz. Çocuklar, gençler ve kadınlar, çalışma şartları bakımından özel olarak korunur" hükmünün yaşama geçirilmesi için gerekli girişimlere başlanılması,

— Çırakların yasal durumunun yürürlükteki iş yasalarına tabi kılınması,

— Çıraklık sözleşmesinin tümüyle kaldırılarak, çıraklık sözleşmesi - hizmet sözleşmesi ikiliğine son verilmesi, çırakların da işçi statüsünde sayılarak Türkiye işçi sınıfının ekonomik-demokratik kazanımlarından yararlanmalarının sağlanması,

— Teknik eğitim ve öğretim yapan okulların ülke çapında yaygınlaştırılması,

— Tüm bunların uygulanmasını sağlıyacak etkin ve geçerli bir denetleme mekanizmasının kurulup çalıştırılması.

Türkiye kapitalizminin, çırak emeğini vahşice sömürüsünü bir ölçüde sınırlayacak bu hakların kazanılması, bu kesimde çalışan emekçi yığınların örgütlü mücadelesi içinde gerçekleşecektir.

DEVRİMCİ YOL'un tehlikeli şaşkınlığı

"Devrimci Yol"un belirsiz, eklektik, asıl olarak küçük burjuva ihtilalciliğine dayanan görüşlerinde netleşme mi oluyor?..

Bu soru, bilimsel sosyalist hareketin bir sorununu ortaya koymuyor ama, antifaşist güçlerin durumu ve geniş yığınların antifaşist mücadelede seferber edilmesi açısından önemli bir konuya ışık tutuyor. Soru öncelikle "Devrimci Yol" ile ilgili. Yani, daha da çok, antifaşist, anti emperyalist gençlik hareketinde etkin bir konumda olan ve bu etkinliğini de, hareketin sınıfsal özellikleri nedeniyle kolay kolay bırakmayacak olan, "sol" maceracılığın durumuyla ilgili. Sorunun ikinci yanıysa, "sol" maceracılığın bu en etkin kanadının, yapısını oluşturan eklektizmi içinde barındırdığı troçkizm, maoizm kırması görüşlerin netleşmesi ve bu netleşmenin de maoizme gittikçe yakınlaşma, yakınlaşmanında ötesinde bütünleşme sürecini yaşaması. Bilimsel sosyalist gençlik hareketi için de öncelikle önem taşıyan kısım da bu ikincisi. "Devrimci Yol"un maocu tezlerle çakışma yönünde ilerlemesi, yani giderek gerici bir çizgi biçimini alarak, antifaşist mücadele safları dışına düşme tehlikesi.

DEVRİMCİ YOL"UN "SOSYAL EMPERYALİZM TEORİSİ"NE GİRİŞİ

Böylesi bir giriş, "Devrimci Yol"un 25 Mayıs 1979 tarihinde yayımlanan 28. sayısında yeralan, "Ortadoğu'da Amerikan ve SSCB Politikaları ve Kürt Hareketi" isimli yazıda ileri sürülen görüşleri sonucunda ilk akla gelenleri oluşturuyor.

Söz konusu yazıda, özellikle ulusal demokratik güçler yararına oluşan gelişmeler ve emperyalizm için çok büyük önem taşıyan bu ülkede monorko faşist şah diktatörlüğünün yıkılarak, emperyalizmden bağımsızlaşması üzerinde duruldukdan sonra, bölgede bozulan güçler dengesesinin yeniden kurulması için gösterilen "iki yanlı" çabalardan sözediliyor.

ABD'nin bölge halkları üzerinde sürekli kılmaya çalıştığı egemenliği ve Mısır'la İsrail'in bu egemenliğin garantisi ülkeler durumuna getirilmeye çalışıldığı anlatıldıtan sonra, sıra Sovyetler Birliği'ne geliyor. Yazının bütününde de savunulduğu gibi bölgedeki gelişmeler yalnızca ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki bir "rekabet" sonucu meydana gelmektedir. Gerçi bu görüşün temelinde, "Devrimci Yol"cuların yapılarının temelini oluşturan iç dinamiğin tümden yok sayılması ve dış etkilerin mutlaklaşması yatmaktadır, ve bu yönüyle yeni değildir ama yazımıza asıl konu olan yönü "yenilik" taşımaktadır. "Devrimci Yol" bu "rekabet"i şöyle anlatıyor: "Sovyetler Birliği'nin dünya çapında uyguladığı dış politikasının, ABD'nin ekonomik-siyasi ilişki alanlarını daraltma ve buna karşılık da kendisinin ekonomik-siyasi ilişki alanını genişletme esasına dayalı olduğunu hatırlatmakta yarar vardır. Bu anlayış dünya çapında ABD ile Sovyetler arasındaki bir "nüfuz alanı" mücadelesi olarak ortaya çıkmaktadır.Onlar bunu 'barış içinde ekonomik yarışma' modern revizyonist teorisiyle açıklamaktadırlar."

"Devrimci Yol"un maoculukla içiçe geçmesi burada başlıyor! Bugüne dek, yalnızca kurtuluş savaşı veren halklara yardım etmemekle suçladığı Sovyetler Birliği'ni artık yayılmacılıkla ve etki alanını genişletmekle suçluyor. Ne var ki, bu etkinlik yalnızca politik düzeyde de bırakılmıyor. Aynı zamanda ekonomik bir yayılmacılık da var ortada. O kadar ki, Sovyetler Biriği için, "ekonomik yarar ilkesi her şeyden önce gelmektedir"... Bunları "bulan" ve söyleyen "Devrimci Yol" kuramcıları bu noktada şunları da söylemek zorundadırlar. Ekonomik yayılmacılık, ekonomik yararcılık ve bunların uluslararası politikada herşeyin üstünde tutulma ne anlama gelir. Bundan anlaşılan şunlardan birisi olmak zorundadır: Sovyetler Birliği'nin, kapitalist emperyalist ülkelerle yaptığı ve vazgeçilmez bir ilişki olan ekonomik, ticari ilişkiler; ya gelişmekte olan genç ulusal devletlere karşılıksız ya da benzersiz kolaylıklarla yaptığı yardımlar; ya da gelişmekte olan ve emperyalizmden bağımsızlaşmaya çalışan devletler üzerinde ekonomik sömürü.

"Devrimci Yol"un bunlardan hangisini anladığını ve anlattığını geliştirdiği ilişkiler, yıllardır eveleyip gevelemeye çalıştığı "tez"ler ve özellikle bu son yazıları gös-

temektedir. "Devrimci Yol" bu üç olasılıktan ilk ikisini düşünmememektedir. Bunun geldiği noktaysa şuna varmamakta mıdır: Maoculuk ve onun haince öne sürdüğü "sosyal emperyalizm" teorileri.

"DEVRİM FIRTINALARI" NEREDE?

Yazıda daha sonra, ortadoğu'daki kürt ulusal hareketlerinde görülen canlanmalara değiniliyor. ABD'nin Barzani yanlılarını desteklemesine karşılık, Sovyetler Birliği'nin "modern revizyonizm" güçlü etkisi altındaki kesimlerin desteklenmesine dayalı bir hat izleyeceği" belirtiliyor. Burada da "Devrimci Yol"un müzmin hoşnutsuzluğu su yüzüne yeniden çıkıyor. Ulusal demokratik kürt hareketlerini kesinlikle temsil edemeyecek olan Barzani gericiliğinin takındığı emperyalizm güdümündeki konumu doğruya yakın bir biçimde kavrayan "Devrimci Yol" bu güçlerin karşısında yer alan ulusal demokratik nitelikli ilerici hareketin hangisi olduğunu söylemiyor. Yani "Devrimci Yol"a göre herkes tu kaka!

Yine belirtmeleri gerekiyor. İlgili konuda doğru olan desteklenmesi gereken hareket hangisidir? Neredeler o ortalığı kasıp kavurtan devrim fırtınaları ki, meydanı ABD ve "Modern revizyonizm" bırakıp yokolmuş, ya da hiç ortaya çıkmamış. Bunların hiç birine, hiç bir zaman "Devrimci Yol" yanıt vermez. Veremez. O, bu sorulara doğru yanıtlar bulamamasının sonucu içine düştüğü çıkmazı, yalnızca gürültü patırtı çıkartarak atlatmaya, gözden kaçırmaya çalışıyor. Oysa onların bir kalemde çizip attıkları İran işçi sınıfının enternasyonalist partisi TUDEH'in ikircikliği yok bu konuda: TUDEH, ulusal sorunu İran Devriminin önemli bir sorunu olarak görüyor ve İran'ın farslı olmayan halklarının yönetsel ve kültürel özerklik kazanmaları ve tamamen gönüllü bir ulusal birlik sağlanması gerektiğinden hiçbir zaman vazgeçmedi. "Devrimci Yol"un da bu denli açık bir politik hatta sahip olmasını istemek çok mu ters.

Ama "Devrimci Yol" için böyle bir yol da yok. O, sürekli olarak kendisinde bulunmayan nitelikler için bilimsel sosyalizmi karalamayı, kendisinde olmamasını da "hareketin zaafı" olarak göstermeyi yöntem edinmiştir. Tıpkı ulusal sorunda da olduğu gibi.

"İKİ SÜPER DEVLET" Mİ?

"Devrimci Yol"un uluslararası alandaki bu politikasızlığı, dayanıksız zavallılığı, onun küçük burjuva sınıf özelliklerinden gelen milliyetçiliğinin bir sonucudur. Bu genel karakterinin de giderek koyulaştığı, giderek içine kapanık, dar bir çerçeveye hapsolduğu bu son görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. "Devrimci Yol", dünyadaki anti emperyalist, anti kapitalist devrimci hareketlerin dışardan izleyicisi, pasif bir "eleştirici"si olmak durumunu iyiden benimsemiştir.

"Devrimci Yol" için kendi dışında kurduğu dünyada, ABD ile "modern revizyonizm"in "nüfus alanlarını" genişletme çatışmasından başka bir şey yoktur, bu çatışmaya karşı direnen de yoktur! Önceleri sürekli sözünü ettikleri devrim fırtınaları da son yıllarda dinmiş görünmektedir. "Devrimci Yol" böylelikle, gerçekte maocuların "iki süper devlet" tezini belirtmeksizin benimsemiş olmaktadır. Yarattığı dünyada, ortalığı haraca kesen "iki süper devlet"ten başka bir güç göstermediğine göre, başka bir yorum getirilmesi herhalde "Devrimci Yol"ca da beklenemez. Ancak "Devrimci Yol"un diğer "iki süper"cilerden daha kötü bir durumu da bulunmaktadır. Çünkü onlar ortalığı kasıp kavuran "iki süper"e karşı var olan bir göç gösterebilmenin "rahatlığını" yaşayabilmektedir.

PROLETER ENTERNASYONALİZMİN MİMARI

"Devrimci Yol" milliyetçi özünü yükselttikçe, Sovyetler Birliği'ne karşı da daha saldırganlaşıyor. Örneğin şu çirkinliği bile sergilemekten kaçınmıyor: "Sovyet yanlısı olmak, özünde, kendi başına hiçbir devrimc içeriğe sahip olmayan kriter sayılmalıdır..." Ardından da aklı sıra bu seviyesizliğini destekliyor: "Sovyetler Birliği'nin tutumundan, halkların kurtuluş mücadeleleri açısından olumlu gelişmeler beklenmemelidir. Bu anlayışın yoksul halkların kurtuluş mücadelelerini, ve yoksul halkların kardeşliğini güçlendirmek yerine, onlar arasında yeni ve onarılması güç yaralar açan bir tutum olduğu hiçbir zaman unutulmamalıdır. En son yaşanan Vietnam-Kamboçya savaşının, modern revizyonizmin dar milli çıkarlarını güden politikalarının yol açabildiği olumsuz sonuçların tek örneği olmadığı da iyi bilmektedir..."

Şu sözlerin karşı devrimci Aydınlık ya da Halkın Kurtuluşu"nun sayfalarında yeralmaması için hiçbir neden yok. "Devrimci Yol"un Sovyetler Birliği hakkındaki düşünceleri bilinmiyor değil ama, bu denli açıktan küfre girişmesi yeni oluşumların göstergesi.

"Devrimci Yol"un "Sovyet Yanlıları" diye nitelendirdiği dünya komünist ve işçi partileri, sosyalist dünyanın diğer üyeleri, ulusal kurtuluş savaşları; sınıfsız bir dünya toplumu hedefine yönelen dünya devrimci sürecinin ana güçleridir. "Devrimci Yol"un küçük burjuva milliyetçi istemlerine karşın bu süreç bu güçler tarafından belirleniyor.

Ve bir başka zavallı durum da sözkonusudur, "Devrimci Yol"un "Sovyetler ulusal kurtuluş savaşlarına yardım etmiyor" sözlerinin ardında. Bu, kendilerinin sürekli karaladıkları bir şeyden, "dış destek"ten fetişleştirilmiş derecede medet ummalarıdır. Gerçekte, Sovyetlere düzeysiz saldırılarının arkasında da umdukları bu "yardım"ı bulamamaları yatmaktadır.

Sorunun diğer önemli yanı üzerin ise, bilimsel sosyalist hareket sürekli durmaktadır. Sovyetler Birliği dünya devriminin kalesidir. Ve dünyada bütün devrimci değişiklikler, Sovyetler Birliği'nin önderi olduğu sosyalist sistem ile kapitalist-emperyalist sistem arasındaki çatışmaya göre belirlenmektedir. Bu temel çevresinde yeni proletarya diktatörlükleri kuruluyor, yeni ulusal kurtuluş zaferleri kazanılıyor. "Devrimci Yol"un sürekli geveledīği, "Sovyetlerin ulusal kurtuluş hareketlerine destek olmaması" için bugüne dek tek bir örnek yaşanmamıştır, yaşanmayacaktır. Buna örnek olarak gösterilen oluşumlar ise, örnek verenler için talihsizlik oluşturmaktadır. İşte yiğit Vietnam halkının enternasyonalistçe desteği ile alaşağı edilen gerici Pol Pot, işte şimdi sosyalizm ve barış yolunda ilerleyen Kamboçya, eğer buna yukarda aktarılan bir sözlerinde belirttikleri gibi "Vietnam-Kamboçya, Sovyetlerin çatıştırması" türünden teraneler getirilirse, şu söylenmiş olur: Ho Chi Minh, Le Duan ve

Vietnam işçi sınıfının diğer yiğit önderleri ile, gerici insanlık düşmanı Pol Pot ve arkadaşları aynı düzeyde kişilerdir. "Devrimci Yol" saygılı olmasını bilmelidir. Yoksa gideceği çöplük, Teng Siao Ping'in, Hua Kua Feng'in dünya halklarınca atıldıklarının yanıbaşıdır. Bu durumda sizi durup düşünmeye çağırmayı gene de görev bilmekteyiz.

MAOCULUKLA KOLKOLA

"Devrimci Yol" o denli bir batağın içindedir ki, dünyayı o denli dışında düşünmektedir ki, Nikaragua'da belirli ölçüde kendine de yontabileceği gelişmeleri ve Nikaragua'da devrimci bir yönetimin işbaşına gelmesini bile gözardı edebilmektedir. Oysa, "Devrimci Yol" en azından, yine "öncü savaş"dan, yine "kent-kır gerillacılığı"ndan sözedebilirdi. Bütün bunların anlamsızlığını bilerek edebilirdi, ama Latin Amerika'daki bu olayı bile görmekten uzak.

Bu körlük de boşuna değil. "Devrimci Yol"'un aynı sayısında anlattıkları kendilerini ele veriyor. 1 Mayıs'da "Halkın Kurtuluşu" karşı devrimcileriyle kolkola 1 Mayıs kutlamaları düzenlemelerini "devrimci bir tavır" olarak göstererek gerekçelerini anlatıyor.

"Devrimci Yol"'la "Halkın Kurtuluşu" arasındaki bu "iş ve güç birliği" yeni değil. Özellikle okullarda seçimlerde çıkardıkları ortak listelerle kendisini epey zamandır gösteriyor. Ancak, son günlerdeki maoculuğa doğru hızlanan gidiş içinde bu ilişkileri daha da güçlendirmek hesabı yatıyor olmalı. İşin içinde "taban hesabı" bulunuyor olmalı. Bu hesap onu bilimsel sosyalizme karşı maoculukla daha sıkı kol kola getiriyor, daha sıkı "işler"i gündeme getiriyor.

"Devrimci Yol" için 1 Mayıs alanlarından kovulmuş demokrasi güçlerince demokrasi düşmanı ilan edilmiş olan "Halkın Kurtuluşu" ile ortak olarak meydanlara çıkmak, listeler hazırlamak onur kırıcı değil. Ancak bir noktaya kadar.

Bu nokta "Halkın Kurtuluşu"nun, "Devrimci Yol" için "sosyal emperyalizm teorisini kabul etti." demesi noktasıdır. Yani "aman biz şimdi Halkın Kurtuluşu'nca bir şeyler mi olduk" noktasına kadardır. Zaten bir sonraki sayısında yazdıkları da bu kuşkuların ve kızgınlığın anlatımını oluşturmaktadır.

Ancak "Devrimci Yol" çevresine iyice baksın, TKİP karşı devrimci çetesinin "Devrimci Yol ve Sosyal Emperyalizm" konulu Tuzluçayır da düzenlediği toplantıya baksın, "Halkın Kurtuluşu"nun el ovuşturmasına baksın, daha da önemlisi burjuva basınına baksın. Göreceği, geldiği nokta olacaktır.

KOF SLOGANCILIK NEYİ GİZLİYOR?

"Devrimci Yol"un bu yazıda anlatılmaya çalışılan çaresizliğine, politikasızlığına, oportünistliğine karşı sürekli kullandığı bir ilaç var: Tumturaklı, yaldızlı sloganlar, içi boş değersiz bir keskinlik... Atınca mangalda kül bırakmayan küçük burjuva tavırlarla "en devrimci" olduğunu düşünen "Devrimci Yol"a son bir anımsatmayı da görev sayıyoruz: Gerçek işçi sınıfı devrimcileri, gürültülü, şamatalı, sloganlara sarılmazlar. Bilimsel sosyalizme, işçi sınıfı bilimine sıkı sıkı sarılırlar. Onu kavramaya ve yaşama geçirmeye çalışırlar. Sizlerin şu anda içinde bulunduğunun anti anti marksist, anti lenininst gidişiniz, küçük burjuva radikal hareketler olmaktan öteye anlam taşımaz. Sıkışınca "Devrim fırtınaları", "isyan ateşleri" gibi kahramanlık hikayeleriyle marksist-leninist değil ancak küçük burjuva radikali olabilirsiniz. Siz bu noktayı da geride bırakma hazırlığı içinde maoizme gidiyorsunuz.

Bilimsel sosyalizm sizi anti faşist mücadele saflarında kalmaya çağırıyor.

14 EKİM SEÇ

IMLERİ

BİLİM BÜROSU'NCA HAZIRLANMIŞTIR.

14 Ekim Kısmi Senato Seçimleri bir ara seçim olmasına rağmen TİP yazılı belgelerinde de belirtildiği gibi bu özelliğinden çok daha üst düzeyde bir önem taşıyor. Bu önem ülkenin politik hayatında görülen ikili bir süreçten kaynaklanıyor. Bir yanda girmiş bulunduğu ekonomik çıkmazdan kurtulabilmek amacıyla işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik haklarına toplumda oldukça popülariteye sahip bir parti yoluyla, CHP yoluyla saldıran sermaye sınıfı öte yanda ise büyük umut besledikleri CHP'nin kendilerine düşman politikalarını bizzet kendi pratik deneyleriyle yaşayarak düzenden kopuş yoluna giren emekçi kitleler. Ancak bu kopuşun kendiliğinden sola, sosyalizme yöneleceğini sanmak yanlış olur. Basın ve diğer kitle iletişim araçları yoluyla, "muhalefet olma" konumunun verdiği avantajla düzeni hedef alan sloganları dahi savurabilecek kadar demagoji yoluna başvuran her türden gerici partiler ile faşist terörü hızla tırmandırma yolundaki gizli faşist iktidar odağının "etkinliği" bu kitlelerin kopuşunu yer yer gerici konumlara hatta, faşist partiye kanalize edebilmektedir.

Böyle bir ortamda seçimler, sağladığı propaganda olanaklarıyla, geniş kitlelere içinde bulundukları arayış durumuna uygun, doğru çözümler ve çıkış yollarını göstermek açısından büyük öneme sahiptir. Bundan da öte seçimlerde yığınlara ulaştırılacak olan örgütlü işçi sınıfı hareketinin sesi bu yığınlara demokrasi mücadelesinin özü, amacı ve somut hedefleri konusunda çok değerli bilgiler sunma olanağına kavuşacaktır.

Böylelikle TİP programında temel görev olarak belirlenen toplumda hayatın tüm alanlarında demokratikleşme kitlelerin bilincine hayati öneme sahip bir sorun olarak çıkartılacaktır, Demokrasi mücadelesinin özü ve somut hedefleri kitlelere en yaygın ve en geniş biçimde ulaşacaktır.

KAPİTALİST ÜLKELERDE İŞÇİ SINIFININ DEMOKRASİ UĞRUNA VERDİĞİ MÜCADELE VE ÖNEMİ

Günümüzde gelişmiş kapitalist ülkelerde veya bizim gibi burjuva demokrasilerinde demokrasiyi ayakta tutan veya ayakta tutmak için mücadele eden başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi tabakalardır. Sosyalizmi proletaryaya demokrasiyi ise burjuvaziye teslim eden görüş Lenin tarafından mahkum edilmiş bulunmaktadır. Demokrasi mücadelesinin işçi sınıfına sağladığı başlıca üç yarar vardır: Birincisi bilimsel sosyalizmin kurucularının da belirttiği gibi, demokratik cumhuriyet işçi sınıfı mücadelesi için en elverişli ve işçi sınıfının iktidarı sorununun onun içinde çözüleceği en uygun rejimdir. İkincisi, demokrasi mücadelesi işçi sınıfına ve emekçi tabakalara mücadele etme yeteneği ve geleneği kazandırır. İşçi sınıfının kapitalist toplumda verilen mücadelede öncü konuma gelmesi demokrasi savaşının başına geçmesiyle olur. Lenin'in de belirttiği gibi "proletarya demokrasi mücadelesinde eğitilmemişse ekonomik devrimi gerçekleştirmek yeteneğinde değildir."

Nihayet demokrasi mücadelesi işçi sınıfına toplumun değişik değişik kesimlerinde, değişik alanlarda, değişik hedeflere yönelik olarak süren mücadeleyi, tek bir hedefe, sosyalizme yönetlmesini sağlar. Demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesi arasındaki bağ bu üç noktanın yerli yerine oturtulmasıyla anlaşılır.

DEMOKRASİ MÜCADELESİ AÇISINDAN SEÇİM ÇALIŞMALARI VE PARLAMENTONUN ÖNEMİ:

Parlamenter çalışma konusunda bilimsel sosyalistlerce söylenen ve defalarca tekrarlanan doğru, asıl olanın kitle hareketleri olduğu, ancak parlamentonun sosyalistçe kullanımının önemidir. Zaten işçi sınıfı partisinin parlamentoya temsilci gönderecek düzeye ulaşması da asıl olanın, yani kitle hareketlerinin, kitle çalışmasının bir sonucudur.

Seçim çalışmaları ve parlamenter faaliyet kapitalist ülkelerde verilen demokrasi mücadelesinde önemli yere sahiptir. Demokrasi mücadelesinin özünü açarken belirttiğimiz, toplumun değişik emekçi katmanlarının değişik hedeflere yönelik mücadelesinin tek bir hedefe (ama böylesine bir mücadelenin zenginliği sekter bir yaklaşımla kısırlaştırılmaksızın) sosyalizm hedefine yöneltilmesi olayı gerek seçim çalışmaları gerekse başarılabilinmişse parlamentodaki temsiliyet mekanizmasıyla yani emekçi halkın büyük çoğunluğunun yakın alaka gösterdiği alanlar kullanılarak gerçekleştirilir.

Demokrasi mücadelesinin bir anlamı da işçi sınıfınan politik hareketinin düzene karşı alternatif olarak çıkmasının gelişimi ise bunun en alt düzeyde de olsa somut göstergelerinden birisi de partinin seçimlere katılması ve seçim kampanyası dolayısıyla gösterdiği çalışmalardır.

Bu çalışmalarda somut olarak, emekçi halkın çoğunluğunun düzenin sınırlarını zorlayan (ister bilinçli bir şekilde yeni düzene yönelmiş olsun, isterse böyle bir yönelişten yoksun bulunsun) taleplerinin sosyalizme doğru uyumlu bir şekilde yerleştirilmesidir.

Seçim kampanyaları sırasında ve bundan sonra halkın (en geri politik bilinç düzeyinde olanların bile) parlamentoya yönelik yoğun ilgisi göz önüne alınırsa böylesi bir çalışmanın kitlelerde bulacağı nicel ve nitel yankı görülebilir.

BU KONUDA DÜNYA İŞÇİ SINIFI PARTİLERİNDE BAŞARILI VE BAŞARISIZ ÖRNEKLER:

Dünya işçi sınıfı partilerinin önemli deneyimlerinden birisi de seçimlere yönelik çalışmasıdır.

Sınıf mücadelesinin en yoğun olarak ta kapitalizmin başlangıcından bu yana sürdüğü Fransa bu örneklerden başarılı olanına sahip: 1977 yılında yapılan seçimlerde Fransız Komünist Partisi Fransız Sosyalist Partisi ve Radikal Parti ile oluşturduğu sol birlik cephesiyle katıldı. Bu cephenin programı Fransız toplumunda bir avuç tekelci sermayedara karşı emekçilerinin sürdürdüğü demokrasi mücadelesinin somut hedeflerini uygulama önerilerini içeriyordu. Seçimler sonucu sol birlik cephesi başarı kazandı. Bunun nedeni demokrasi mücadelesinin öncü örgütlü gücü olan FKP'nin politikasının kitlelerde olumlu yankı bulması, seçim çalışmaları sırasında yine FKP'nin propagandif çabalarıyla hükümetin emekçi halka yüklemek istediği tekellerin dayatmacı ekonomik politikalarının kitlelerce doğru kavranarak desteksiz bırakılmasıydı. Ayrıca FKP'nin doğru birlik anlayışı ve uygulaması başarıda önemli rol sahibi oluyordu.

Başka bir başarılı örnek komşumuz Yunanistan'dan. Gene 1977'de yapılan Yunanistan seçimlerinde Yunanistan Komünist Partisi bu seçimlerinden oldukça başarılı çıkarak parlamentoya belli sayıda temsilci gönderme olanağını elde etti.

Yunanistan'daki seçimlerin önemi YKP yetkililerinin de belirttiği üzere, faşist cuntadan sonra gelen parlamenter düzenin yönetimindeki gerici güçlerin politikalarının halk tarafından benimsenip benimsenmemesi sorunu idi. YKP'nin seçim çalışmaları halk üzerinde olumlu yankılar buldu. Bunun göstergesi Yeni Demokrat Partisi'nin (hükümetteki gerici parti) oylarındaki azalmadır.

Böylelikle kitleler YKP'nin hedef olarak önüne koyduğu anti-emperyalist, anti-tekelci mücadelenin hemen hemen ilk yığınsal propagandalarıyla bu seçim kampanyalarında karşılaştılar. Ve bu mücadeleye olan rağbetlerini belli ölçülerde de olsa gösterdiler.

Ancak bu konudaki tüm deneyler olumlu değil. 1977 Hindistan seçimlerinde halkın büyük çoğunluğu gerici partilerin oluşturduğu birliğe oylarını verdiler.

Bu başarısızlıkta HKP'nin, emperyalizme karşı mücadelesinde Gandi'ye baştan kayıtsız şartsız destek sağlamış olması, sonradan ise Gandi'nin gericiliğe karşı mücadele etmek amacıyla ilan ettiği olağanüstü durumu komünistlere karşı kullanarak, halkta demokrasinin tek koruyucusu ve tek kurtarıcısı olarak sağcı partilerinin desteklenmesi durumunu ortaya koydu.

Bu örneklerden görülebilecek şunlardır: Seçimler emekçi kitlelerin düzene karşı tavırlarının büyük ölçüde önemli bir göstergesidir. Aynı zamanda seçimler emekçi halkın toplumda demokrasi ve sosyalizm için mücadele veren bilimsel sosyalist harekete karşı aldığı tavrın da bir göstergesidir.

Yani parlamentoya temsilci göndermek kadar, kitlelerin mücadeleye olan eğilimlerini (çok kesin olmasa da) ortaya çıkarması açısından da seçimler önem sahibidir. İşçi sınıfı partileri açısından seçimler, bir anlamda verdikleri demokrasi mücadelesinin kitlelerin önüne bütün açıklığıyla sürüleceği bir alandır.

TÜRKİYE'DE DEMOKRATİKLEŞME SORUNUNUN ANA HATLARI:

Türkiye'de demokratikleşme sorunu bulunduğu ekonomik konum itibariyle (emperyalizme bağımlı, geri, çarpık kapitalizm) çok daha büyük bir önem kazanmaktadır.

Demokratikleşme sorunu TİP programında temel görev olarak ortaya konmuş ve kapsadığı alanlar içeriği daha sonra yayınlanan Demokrasi Bildirgesi, I. Büyük Kongre Kararları ve DİP ile oldukça net bir biçimde ortaya konulmuştur. Demokrasi mücadelesinin başta gelen hedefi politik demokratikleşme sorunudur. Bugünkü koşullarda politik demokratikleşme sorunu şu veya bu düzeyde kitlelerin bilincinde yer etmiş durumdadır. (Faşist odakların dağıtılması, 141-142'nin kalkması, ırkçı şoven baskıların son bulması vs.) Ve tüm bu taleplere acil sorun olarak politik demokratikleşmeyi hedef alan TİP kararlılıkla sahip çıkmaktadır.

Demokratikleşme mücadelesi salt siyasi hayatta kalmayıp toplumun her alanını kapsamak durumundadır. Tekellerin yılların en tatlı kârlarını elde ettiği buna karşılık yığınların günden güne yoksullaştığı bugünkü ortamda tekellere ve emperyalizme karşı işçi sınıfının ve emekçi müttefiklerinin ekonomik sosyal ve kültürel düzeylerini yükseltmeyi hedefleyen talepler de en az politik demokrasiye yönelik talepler kadar önemli ve savunulan taleplerdir.

Parti programında belirtildiği gibi böylesine çok hedefli ve yaygın bir mücadele "- kitlelerin politik bilincini yükseltecek ve onları sosyalizm çizgisine sürekli yaklaştıracak, - sınıfsal güçler ilişkisini kitlelerden yana geliştirerek toplum yapısında derin köklü dönüşümler oluşturacak ve bu oluşumu hızlandıracaktır. Sosyalizme giden yollar açılacaktır." Türkiye'de demokrasi mücadelesinin önemi çok net bir şekilde bu iki noktada görünmektedir.

TÜRKİYE'DE DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİNDE PARLAMENTONUN YERİ:

Türkiye'de parlamento bilindiği gibi açıldığı yıl olan 1920'den 1965'e kadar burjuvazinin at yarıştırdığı alan olmaktan çıkmadı. Özellikle seçimler Engels'in dediği gibi egemen sınıflardan hangi kişilerin yöneteceğini saptamak biçimindeydi. Ancak bu anlamıyla da olsa parlamento 1923 Cumhuriyet'in ilanı, 1946 çok partili hayata geçiş, 27 Mayıs gibi burjuva demokratik devriminin önemli aşamalarını yaşadı.

1965 yılındadır ki, 61 Anayasasının getirdiği demokratik ortamda gelişen işçi sınıfı hareketinin ürünü olarak doğan TİP seçimlere katıldı. Ve sosyalizmin sesini yığınlara duyurdu. Sonuç salt seçim başarıları anlamında olsun demokratikleşme sürecinin TİP'nin parlamentoya girmesiyle kazandığı ivme anlamında olsun, olumluydu.

Parlamentonun sosyalistçe kullanımı TİP tarafından hayata geçirildi sıkıyönetim tarafından 1971 yılında kapatılana dek...

5 HAZİRAN 1977 SEÇİMLERİ:

TİP'nin yeniden kuruluşu iki seçim dönemi yaşadı. 5 Haziran genel ve 11 Aralık yerel seçimleri. Özellikle 5 Haziran seçimleri tüm sol açısından ders çıkartılması gereken bir deney oldu. Ama sadece "gereken". Çünkü böyle bir dersin çıkartılıp çıkartılmadığı önümüzdeki seçimlerde aydınlığa kavuşacak.

5 Haziran seçimlerinde ortaya çıkan, TİP dışında tüm grup, parti vs.lerin CHP'ni desteklemeleriydi. Değişik nedenler öne sürmelerine rağmen hepsi de bunu demokrasiyi kurtarmak adına yapıyorlardı. Yukarıda görüldüğü gibi demokrasinin korunması, kurtarılması, ya da ayakta tutulması burjuvaziye ve onun partilerinden birine bırakılamazdı.

TİP 5 Haziran seçimlerinden umulanın altında bir sonuç elde etti. Seçimlerin değerlendirilmesi o zaman geniş ve ayrıntılı şekilde yapılmıştı. Ancak alınan sonuçtan öte bu seçimlere TİP'nin katılması başlı başına çok önemli bir nokta oldu. Parti belgelerinde bu durum "sosyalizm sekiz yıl sonra yeniden seçimlerde" saptamasıyla konuldu.

5 Haziran seçimlerinde TİP'nin doğru demokrasi mücadelesi anlayışını kitlelere yaygın bir biçimde ulaştırabildiği söylenemez. Bu diğer grupların kuyrukçu tavırları, CHP şakşakçılığı ve sekiz yıllık aranın verdiği olumsuz ögelerden dolayı idi. O zamanki deyimiyle parti etrafında oluşturulan kitlelerce kucaklaşırcasına kırılamamıştı.

GÜNCEL DURUM:

Önümüzde yeni bir seçim dönemi daha var. 14 Ekim seçimleri direkt olarak ülkenin politik gidişatını belirlemeye yeterli değil. (Hükümetin düşmesi veya devamı gibi). Ancak TİP açıklamalarında da belirtildiği gibi bu seçimler bir referandum özelliği taşıyor. Gerçekten de var olan durum 14 Ekim seçimlerinin, hükümetin faşist odaklar konusundaki uzlaşmacı tavrın, emperyalist finans kuruluşlarına karşı teslimiyetçi politikasının, tekellerin bunalımının faturasının işçi emekçilere ödetmesinin, toplumsal anlaşmanın, kısaca CHP hükümetinin uygulamalarında belirleyici olan tekelci sermayeden yana politikanın oylanmasının olacağını gösteriyor.

Böyle bir tablo ortaya koyduktan sonra doğaldır ki, işçi ve emekçilerin büyük bir bölümünün bu politikaya sağlıklı yönde karşı çıkmaları gereklidir. Ancak yazının başında belirttiğimiz gibi düzen partileri arasındaki öze ilişkin eşitliğin farkına varıp düzenden kopuş sürecine giren kitleler otomatik olarak sosyalizme yönelmezler. Bu yöneliş için salt kendi eğilimleri yeterli değildir. Bu kitlelere düzene karşı mücadele eden partinin varlığını göstermek gereklidir.

Ülkemizde yaşanan süreç te budur. CHP balonunun sönmeye başlamasıyla kitleler düzenden kopuş sürecine girmişler bir kısmı sola sosyalizme yukarıdaki tarzda yönelirken partinin yığınsal olarak ulaşamadığı kesimler ise ya apolitize olmakta ya da faşist harekete kaymaktadırlar.

Önümüzdeki seçimlerin demokrasi mücadelesi açısından birinci önemi buradadır: Düzenden kopan kitlelere alternatif götürme olanağı. Sol içinden kimse şimdiye kadar böyle bir durumda CHP'yi seçimlerde açıkça desteklemek konusunda birşey getirmemiştir. Bir anlamda 5 Haziran'dan daha ileri bir konumdur bu.

Ancak muhtemelen olacaklardan bir tanesi de çeşitli grupların bağımsız adaylar çıkartmasıdır. Yukarıda belirttiğimiz gibi bu seçimler temsilci göndermek açısından (hele hemen hemen hiç bir etkinliği olmayan senato'ya) öneme sahip değildir. Önemli olan kitlelerin içine girdikleri düzenden kopuş sürecinde onları bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine kazanabilmek için karşılarına sağlam, tutarlı ve ulusal düzeyde bir alternatif çıkarmaktır. Bu da somut olarak bir örgüt, yani partidir. Yoksa herkesin borusunun öttüğü ilde bir bağımsız aday çıkarması hiç bir sonuç getirmez.

Bu alternatif götürme salt seçim kampanyası sırasında ortaya çıkarak olmaz. Toplumda süren mücadelenin (sendikal mücadeleden, anti-faşist mücadeleye kadar) başına geçmek, bu değişik hedefleri netleştirmek yani sosyalizm alternatifini ortaya koymak: Buradan da anlaşılabileceği gibi toplumdaki sınıf mücadelesinin çok alt düzeyde bile olsa ön safına geçip onu yönlendirmeden kitlelere alternatif götürmenin anlam ve önemi yoktur. Yani seçim çalışmaları o zamana dek yapılmış olan partili mücadelenin (ki bu da somut olarak günümüzde demokrasi mücadelesinin öncülüğünü yapmaktır) yığınlara en geniş şekilde seçim kampanyalarının sağladığı olanaklarla aktarılması bir üst düzeyde tekleştirilerek sosyalizm hedefinin gösterilmesidir. Demokrası mücadelesi ile sosyalizm mücadelesinin bağını kurmaktır.

14 Ekim seçimlerinin ikinci yönü partinin henüz ulaşamadığı dolayısıyla etkinliğini kurup öncülüğünü yapamadığı mücadelelerin en samimi bir şekilde desteklenmesi ve taleplerine doğru bir biçimde sahip çıkılmasıdır.

Ülkemizde sürmekte olan demokrasi mücadelesi henüz geniş yığınları saflarına kazanabilmiş değildir. Bunun da nedeni hareketin yırtılarak kitlelere açılma sürecine yeni yeni girmiş olmasıdır. Örneğin 1 Mayıs 79 eylemi bu konuda çok başarılı bir eylemdir. Önümüzdeki seçim döneminde hareketin yığınlarla kucaklaşması konusunda da bir çok adım atılacaktır.

14 Ekim seçimleri burjuvazinin kendi iç çekişmeleri bir yana (hükümetin devamı veya düşmesi vs.) işçi ve emekçi sınıfları açısından büyük önem taşıyor. Bu önemi yazıda kısaca; düzenden kopuş sürecine giren kitlelere alternatif gösterme, toplumun çeşitli kesimlerinde çeşitli düzeylerde süren demokrasi mücadelesinin yığınlara ulaşması ve demokrasi mücadelesine yığınların kazanılması ve nihayet işçi ve emekçilerin parlamentoya yönelik ciddi bir güç oluşturmalarının ilk adımı olması şeklinde açıkladık.

TİP Seçim çalışmalarında bu noktaları göz önüne alarak diğer bir yönde çalışmalarını yönlendirecektir. Bu da birlik sorunudur. Seçim çalışmaları sırasında ilerici güçler arasında iş ve güçbirliği önemli ölçüde hayata geçecektir.

Sonuç olarak ülkemizin bugün vardığı aşamada, ülkenin belli yerlerinde düzen partileriyle TİP'nin arasında bir hesaplaşma olarak geçecek bu seçimlerde tüm ilerici güçlerin TİP'ni desteklemeleri bir zorunluluktur.

Ülkemizde süren bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin esenliği açısından bu zorunluluk tüm demokrasi güçlerince yerine getirilmesi gereken bir ödevdir.

SOSYALİZMDE KÜLTÜR VE SANAT

YAŞAMIN VAZGEÇİLMEZ PARÇASI

BASIN YAYIN PROPAGANDA BÜROSUNCA HAZIRLANMIŞTIR

İnsanlığın tarihi incelendiğinde, eğer bu inceleme doğru bir yöntemle, yani sınıfsal temellerde yapılmışsa şu görülecektir: İlkel toplumdan bu yana her yeni toplum biçimine bir önceki toplum biçiminde doğup gelişen ve göreli olarak o aşamada diğerlerinden daha ilerici olan bir sınıfın öncülüğünde geçildi. Bu sınıf, üretim ilişkilerini ve bu ilişkiler temelinde toplumsal, politik ve kültürel yapıyı kendi sınıf çıkarları doğrultusunda değiştirerek damgasını vurgu. Ancak gelişmenin belirli bir aşamasında, ilericiliği sınıfsal çıkarlarının gerektirdiği noktaya vardığında egemen sınıf, nesnel olarak gerici, tutucu bir sınıf haline geldi.

Bu noktada ilericiliğin bayrağı ve ileriye dönük mücadelenin yürütücülüğü bir başka sınıfın eline geçiyor, varolan toplumsal, ahlaksal, dinsel, estetik vb. değerlerin, kurumların toplum üzerindeki etkinliği giderek azalıyor ve bu sınıfın elinde yeni ve geçerli içeriklere kavuşuyordu.

Kısaca özetlemek gerekirse kültür ve "... sanat, bir kurum olarak toplumsal üretim tarzı tarafından belirlenmesi ve bir ürün olarak toplumsal üretim ilişkileri içinde üretilmesine karşılık, sınıfsal içeriğiyle bir toplumsal bilinç aktarıcı olarak, toplumda insanlar arasında oluşmuş, çok işlevli ve ideoloji katına sıkı sıkıya bağlı bir iletişim sistemidir." (1)

● SOSYALİZM VE KÜLTÜR

Toplum yapısının gelişmesiyle sıkı sıkıya bağımlı ve karşılıklı etkileşim içinde olan, bir başka anlatımla ekonomik yapıdan kaynaklanan ve sırasında bu yapıyı etkileyen kültür ve sanatın gelişimine sosyalizmin katkısı nedir, sosyalizmin gelişmesini kültür ve sanat nasıl etkilemiştir?

Sorunun yanıtını bulmak için önce sosyalizm ile kültür arasında somuttaki ilişkiyi açmak gerekir.

"Bilindiği gibi, II. Bulgaristan Komünist Partisi Kongresi, ülkemizde sosyalizmin kuruluşunun sürdürüleceği üç temel yönü belirledi. Birbirine örülü olan bu temel yönler şunlardır:

— Sosyalizmin maddesel-teknik altyapısının tamamlanması;

— Toplumsal ilişkilerin yetkinleştirilmesi ve sosyalist yaşam biçiminin baştan başa yerleştirilmesi;

— Kişinin her bakımdan gelişmesi...

Bu üç yönün her birinde tinsel kültürün önemli bir konumu vardır. Toplumumuzun ilerlediği oranda, onun gelişimine ve işlevine kültürün katılışı o denli daha geniş, daha etkin ve daha sorumlu olacaktır." (2)

Sosyalizmin kuruluşu ve geliştirilmesinde böylesi öneme sahip olan kültürün gelişmesinde eğitim alanında yapılan çalışmaların büyük bir önemi vardır. Örneğin Bulgaristan'da, 1944'ten önce köylerin yüzde 27'sinde okul yoktu ve varolan eğitim sisteminde dinsel ve milliyetçi eğilimler ağır basıyordu. 1944 sosyalist devriminden sonra eğitim sistemi üç aşamadan geçti: 1944-59 döneminde eğitimin amacı ve içeriği yeniden düzenlendi, 1959-68 döneminde okulda verilen eğitimle yaşamın gereklerini uyumlaştıran bir düzenleme yapıldı. Sekiz yıllık ilköğretim zorunlu kılındı. 1969'dan sonra ise büyüyen ekonominin gereklerini karşılamak üzere bir eğitim reformu gerçekleştirildi.

Nüfusu 8 730 000 olan Bulgaristan'da yüksek öğrenim kurum ve öğrenci sayısının gelişimi aşağıdaki tablodan izlendiğinde ilginç sonuçlar çıkarılabilmektedir.

Sosyalizmin eğitim alanında sağladığı başarıların bir başka çarpıcı örneği de Büyük Ekim Devrimi öncesinde geri bir düzeyde olan Türkmenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde yaşanmıştır:

* 1922-23 öğretim yılında sovyet ulusal Türkmen okulu öğretime başladı.

* 1928'de Türkmen alfabesi hazırlandı.

* 1950'de Maxim Gorki Üniversitesi açıldı.

* 1951'de Türkmenistan SSC Bilimler Akademisi kuruldu.

* 1952'de yedi yıllık zorunlu ilköğretim gerçekleştirildi.

Bugün Türkmenistan'da genel orta öğretimde 2.000 okul ve 600.000 öğrenci var. Ayrıca orta öğretim düzeyinde 30 meslek okulu ve 6 yüksek öğretim kurumu öğretim yapıyor.

● TÜM HALKIN DEVLETİNİN VE 60. YIL ANAYASASININ SOMUTLADIKLARI

Bu örnekler sorunun bir bölümünü belli ölçülerde yansıtıyor, ancak sorun salt eğitim alanı ile sınırlı değil. Sosyalist üretim ilişkileri ve kültür arasındaki karşılıklı etkileşim so-

	1944-45	50-51	55-56	60-61	65-66	70-71	74-75
Yüksek Öğrenim kurum sayısı	7	12	12	20	26	27	26
Öğrenci Sayısı	26412	30927	36302	54965	84467	89331	103634

nuçları toplumu düzenleyen yasaları etkiler ve bu etkinin sonuçları toplumun maddi temelinin ve kültürün gelişiminin daha geniş olanaklarını sağlar.

Büyük Ekim Devrimi'ni gerçekleştiren ve sosyalizm yolunda uzun bir yol kateden Sovyetler devrimin 60. yılında yeni Anayasa'yı kabul etti. SBKP Merkez Komitesi 1. Sekreteri Leonid Brejnev bu değişikliği şöyle açıklıyor:

"... Bu iki olayın aynı zamana gelmesi bir raslantı değildir. İkisi arasındaki ilişki çok daha derindedir. Büyük Ekim Devrimi'nin ve Lenin'in ortaya koydukları düşüncelerin başarıyla uygulamasına geçilmektedir. Tüm bu değişikliklerin temelinde Sovyet toplumunun toplumsal homojenliğinin artması vardır."

Temel doğrultusu sosyalist demokrasinin gelişmesi ve yaygınlaşması olan yeni Sovyet Anayasası, hem o güne kadarki gelişmenin bir sonucu, hem de SSCB'yi oluşturan cumhuriyetlerin ulusal kültürlerinin yeni gelişme olanaklarını içeren Tüm Halkın Devleti'nin temel dayanaklarından biri olmuştur.

Bu konuda Türkmenistan SSC Kültür Bakanı Rakhim Esenov şöyle diyor: "Ekim Devrimi bizim için yepyeni bir hayatı başlattı, gelişmemizde tüm bir toplumsal sistemi ve ulusal kültürümüzü yeniden inşa etme fırsatı ve gücünü verdi dersek bu sözler abartmalı ve yanlış olmaz. Bu nedenle, ülkemizdeki herkes gibi biz de özel olarak tüm kültürel kazanımlarımızı kullanma hakkını içeren yeni Sovyet Anayasası'nı heyecanla benimsedik.

Bu hak anayasal olarak, halkın yaratıcı güçlerini geliştirmek için SSCB'de yaratılan gerçek fırsatları içermektedir."

Toplumsal gelişmeyi sağlayan, üretim, teknoloji, toplumun ve devletin örgütlenmesi, hukuk vb. etkenlerin büyük bir hızla geliştiği sosyalizm koşullarında öznel etkenin önemi giderek artıyor. Yepyeni bir sosyalist kuşağın, her yönüyle yetiştirilmesi, sosyalist ahlak, kollektif bilinç gibi özelliklerin tüm toplumda yerleştirilmesi, sosyalist yaşam biçiminin yerleşmesi ve zenginleşmesinde kültürün ve kültürel çalışmaların önemi büyük. Bu alanda her düzeyde çalışmalar yapılmakta.

Bu çalışmaların en ilgi çekici olanı sendikalar eliyle yürütülen kültür çalışmaları.

İŞÇİ ÖRGÜTLERİ VE KÜLTÜR, SANAT

1919 yılında, Tüm Rusya Sendikalar Kongresi'nde yaptığı konuşmada Lenin sendikaların sosyalist toplumdaki işlevlerini şöyle belirtiyordu:

"Tarihteki bu en büyük devrimde, proletarya devlet gücünü eline aldığında, sendikaların işlevleri büyük değişiklikler geçiriyor. Sendikalar yeni toplumun başlıca kurucuları haline geliyorlar, çünkü bu toplumu ancak milyonlarca insan kurabilir."

Buradan yola çıkarak bugün sendikaların çalışmaları temel olarak, işçilerin sağlığını korumak, çalışma ve yaşam koşullarını, kültürel gelişmelerini geliştirmek konularında yoğunlaşmış durumda. Bu anlamda yerel sendika komitelerine bağlı olarak oluşturulan kitlesel kültür çalışmaları komisyonları işyeri, atölye, bölge düzeylerinde çalışmalarını sürdürüyorlar.

Sadece sendikaların çalışmaları kapsamında olmak üzere 20.200 kültür evi, işyerlerinde 240.000 okuma odası, 30.200 sabit kütüphane hizmet görüyor. Bu çalışmaların sonuçları konusunda bir örnekleme yapılırsa, Shatura kasabasındaki enerji santralındaki işçilerin yüzde 40'ı kültür evinde sürdürülen amatör sanat çalışmalarında yer alıyor. Bu çalışmalar gönüllü uzmanlar tarafından yönetiliyor. Santralda bir zaman emek disiplinini çiğneyen davranışlar görülüyor. Bunun önünü almak için amatör sanat grubu bir program hazırlıyor. Kısa zamanda, bu programda söz konusu davranışları keskin bir mizah diliyle eleştiren şarkıların yönetsel cezalardan daha etkili olduğu yaşanıyor.

ULUSAL KÜLTÜR VE DEĞERLERİN GELİŞİMİ İÇİN TEK SEÇENEK: SOSYALİZM

Bu kısa gözlemler bile sosyalist toplumda kültür ve sanatın gelişimi ve işlevi konusunda görüş oluşturmak ve kapitalist toplumla karşılaştırma yapmak için yeterli. Hele, halkın kültür ve sanatla bu denli iç içe olduğu sosyalist toplumda özel olarak sanatın durduğu, gerilediği yolundaki anti-komünist iddialar iyice gülünçleşiyor.

Partinin bu alandaki işlevi ve rolüne gelince, elbette tüm toplumu yönlendiren işçi sınıfının partisi bu alanda da yönlendiricilik görevini yerine getiriyor. Gerek halkların, gerekse Eizenstein'dan Simonof'a, Şostokoviç'ten Ehrenburg'a kadar tek tek sanatçıların önüne yeni perspektifler, görevler koyarak sanatsal yaratıcılığın da kaynağı olmaya devam ediyor.

SSCB Pedagojik Bilimler Enstitüsü üyesi, Bilim Onur İşçisi A. Kurbanov Parti'nin rolünü şöyle açıklıyor: "Tüm bu kazanımlar, leninist milliyetler politikasının bir sonucudur. SBKP 25. Kongresi halk eğitiminin, bilimin ve mühendislik hizmetlerindeki gelişmenin, kültürel, teknolojik ve genel eğitim standartlarının yükseltilmesi görevlerinin ve kalifiye işçi ve uzman eğitiminin geliştirilmesinin gereklerine uyumlu biçimde geliştirilmesinin yollarını belirlemiştir."

Son sözü Esenov'a bırakalım:

"Eğer edebiyatta ulusalı kaynak olarak alırsak, uluslararası, bu edebiyatın geliştiği, olgunlaştığı ve zenginleştiği alandır. Sovyet sanatının doğası budur ve Türkmen edebiyatı da bu doğa ile tam bir uyum içindedir ve meyvaları gerçekten Devrim'in, Parti'nin ve Sovyetler'in meyvalarıdır."

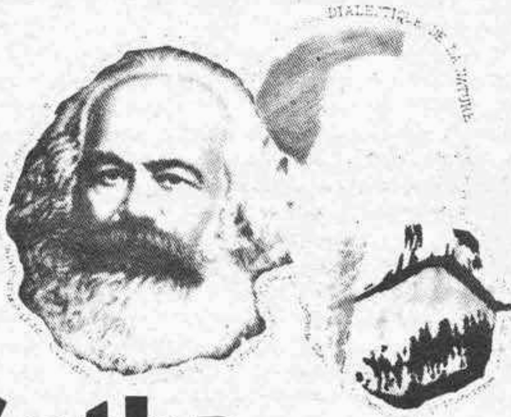
---

(1) "Sanat Raporu", Yurt ve Dünya sayı:16, s:103

(2) Çağdaş Sosyalist Kültür, Jivkova L. T., Tan Yayınları 1977

Bilimsel sosyalizm ve militanın eğitimi

MARKS ENGELS

Gotha ve Erfurt programının eleştirisi

Gotha programının eleştirisi, Marx'ın işçi sınıfı partisinin programının hazırlanmasına yaptığı katkının en önemli bölümlerindendir. Programın Marx tarafından eleştirisi, Alman işçi sınıfının iki politik örgütünün 22 - 27 Mayıs 1875'te Gotha'da yapılacak bir kongreyle birleşmesinin arifesinde kaleme alınmıştı.

1863 yılında Ferdinand Lasalle tarafından kurulmuş olan Alman Emekçileri Genel Derneği, "Emekçilerin Programı" etrafında birleşmiş bir örgüttü. Söz konusu program Manifesto'nun ilkelerinin kabaca tahrifi olan, zayıf teorik temellere dayanmaktaydı. Kapitalist toplumun tahlili konusunda Marx'ın görüşlerine, onları tahrif ederek ele alan idealist bir açıdan yaklaşıyordu Lasalle. Alman işçi sınıfı, baskıcı, terörcü bir politika izleyen Demir Şansölye" Bismarck'ın kucağına iten, sonunda da reformist ve ulusal sosyalizm yanlısı bir politik hatta karar kılan Lassalle'ın örgütü, 1875 yılında, izlediği oportünist politika sonucu hızla yığınlardan kopmuş ve tam bir bunalıma girmişti.

Öte yandan 1869 yılının Ağustos'unda Eiserach'ta Alman Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin kuruluş kongresi toplanmıştı. August Bekel, Wilhelm Lietkrecht gibi marksistler tarafından yönetilen bu partinin tüzüğü, I. Enternasyonal'in tüzüğünden esinlenmişti. Teorik bir sarsılmazlıkla lasalara karşı mücadele eden ayzerahçılar, işçi sınıfını her geçen gün çevresinde topluyordu. Marx ve Engels'in etkisindeki bu parti, lasalcılara birleşmek için birçok kez el uzattığı halde, hep geri çevrilmiş, ters yüz edilmişti.

1871 - 72 grevlerinin şiddetle bastırılması ve Bismarck'ın gerici politikası, işçi sınıfı saflarında birleşme konusunda elverişli koşullar yaratıyordu. Alman emekçileri, birlik politikasından büyük yarar umuyorlardı. İşte bu ortamdan yararlanan Lassale'cılar, partilerinin içine girdiği bunalımı aşabilmek arzusuyla birlik fikrine balıklama daldılar.

Partinin diğer yöneticilerine danışmadan karar veren Lieblenecht'in insiyatifiyle iki parti ortak bir komisyon kurdular ve bir program tasarısı kaleme aldılar.

İşte Marx, Gotha Programının eleştirisini bu dönemde yazdı. Lassallecılık ve küçük burjuva görüşlerin karışımı diye tanımlanabilecek söz konusu program, bilim dışı görüşlerini programa sokmayı başaran lassaleciler için tam bir zaferdi. Partinin programını geri bir düzeye düşüren, sulandıran bu taslağın Marx tarafından yapılan amansız eleştirisi, kendilerini "her ne pahasına birlik" politikasına kaptırmış olan parti yöneticileri tarafından dikkate alınmadı, hatta gizli tutuldu. Sonuçta, Gotha programı denen bu taslak, esasta hiçbir değişiklik yapılmadan kabul edildi.

Birleşme Kongresi'nden üç yıl sonra 1878'de "Sosyalistlere karşı yasa" kabul edildiğinden ve 1890'a kadar yürürlükte kaldığından, yanlışlıkları ortaya çıkan bu geri programın düzeltilmesi ve yeniden yazılması mümkün olmadı. Söz konusu yasanın, işçi sınıfının mücadelesi sonucu işlemez hale gelmesi ve 1890'da ortadan kaldırılmasıyla geri gelen nisbi özgürlük ortamından yararlanan parti yeni bir program hazırlama konusunu 1890 Halk Kongresi'nde gündeme aldı. Program değişikliğine yol gösterebilmek amacıyla Engels, Marx'ın eleştirisini yayınlamaya karar verdi. 1875'de bilimsel sosyalizmin bu iki ustası, siyasi rakiplerinin şimşeklerini üzerlerine çekmek pahasına susmuşlar, programın eleştirisini yayınlamamıştılar. Alman Sosyal Demokrasisinin her yaptığından Marx ve Engels'i sorumlu tutan anarşistlerin, Gotha programındaki, bilim dışı görüşlerin sahibinin Marx olduğu yolunda propoganda yapmaları tehlikesine rağmen, 1875'te, Marx eleştirisini yayınlamamıştı. Bunun en önemli nedeni, Gotha programındaki yanlışlıkların ne işçi sınıfı, ne de burjuvazi tarafından farkedilmemiş olmasıydı. Her ikisi de programı komünist diye nitelerken, Marx ve Engels susmakla yetiniyorlar, bu programı benimsemediklerini "sessizlikleriyle" göstermeye çalışıyorlardı.

1891'de program değişikliği konusunun tartışmaya açılmasıyla birlikte, artık hayatta olmayan Marx'ın eseri, Engels tarafından yayına hazırlandı. Ancak vaktiyle Marx'ın eleştirisini kitlelerden ve hatta Bebel gibi ön-

derlerden gizlemiş olan Liebknecht gibiler, Gotha programını eleştirirken Marx'tan yararlanmış olmalarına rağmen, kendi oportünistlikleri ortaya çıkmasın diye, yayını şiddetle engellediler. Engels, uzun bir mücadele vermek zorunda kaldı. Marx'ın "Eleştiri"sinin yayınlanması konusunda, Parti yönetimini ikna amacıyla Engels Parti'nin geçmişte yaptığı hata, ve bu hataya karşı takınılması gereken tavrı şöyle özetliyordu:

"Metni, resmi organda yayınlamakla, bu işin hasımlarımız tarafından kötüye kullanılmasına son veriliyor. Bundan sonra göğsümüzü gere gere şöyle diyebiliriz: Bakın, biz, kendi özeleştirimizi nasıl yapıyoruz; bunu yapabilen biricik parti, bizim partimizdir; siz de yapmayı bir deneyin bakalım! Herkes soruna daha başından bu açıdan bakmalıydı."

Engels'in "Gotha Programının Eleştirisi" adıyla yayınladığı esere, Marx ilk yazdığında "Alman İşçi Partisi-Programının Karar Notları" başlığını koymuştu. 'Karar Notları"nın önemi, esas olarak, birlik konusunun tartışılmasına getirdiği boyutlar ve neden olduğu polemiklerle koparuığı fırtınalarda değildir.

Hiç kuşkusuz, temel konular üzerinde ideolojik birlik sağlanmadan gerçekleştirilen "birlik" uzun ömürlü olamaz. Engels, Bracke'ye yazdığı mektupta şöyle diyor; "Liebknecht'in birleşmeyi bir an önce gerçekleştirme ve bunu her ne pahasına olursa olsun başarma çabasıyla her şeyi berbat ettiği yolundaki görüşünüze tamamen katılmaktayım."

Markx'ın yapıtının sadece bu yanının (birlik konusuna tuttuğu ışık) bile, onu nasıl güncelleştirdiğini, özellikle günümüz Türkiye'sinde tartışılanları nasıl aydınlattığını görmemek mümkün değil. Fakat asıl önemli yan, Marx'ın sosyalist toplumda emek ürünlerinin dağılımı, proletarya diktatörlüğü ve sınıfsız topluma geçiş, konularında yaptığı parlak tahliller ve sınıfsız toplumun kuruluşuna ilişkin bilimsel tesbitlerindedir. Daha sonra Lenin tarafından Devlet ve İhtilâl'de geliştirilecek marksis devlet teorisine en önemli açılımlar, bu yapıtla getirilmiştir. Devlet ve İhtilâl'in hazırlanmasında Lenin'in en önemli çıkış noktası Marx'ın bu yapıtıydı. Bu nokta özellikle önemli. Çünkü, sosyalist ülkelerdeki "uygulamalara" karşı çıkabilmek için, bilimsel sosyalizmin ustalarında bu konuda teorik boşluklar olduğu vs. gibi iddialara, dünya sosyalist sistemindeki uygulamaların Marx, Engels ve Lenin'in eserlerinde söylenenlerden farklı olduğu; daha doğrusu ustaların bu konuda uzun boylu bir şey söylemedikleri gibi çarpıtmalara başvuran küçük burjuva "marksist" filozoflarına Marx'ın bu yapıtını göstermek yeterli. Sınıfsız toplumun ilk aşaması sosyalist toplum için şöyle diyor Marx:

"Burada karşılaştığımız şey, kendine özgü olan temeller üzerinde gelişmiş olan bir komünist toplum değildir, tersine, kapitalist toplumdan çıkıp geldiği şekliyle bir komünist toplumdur; dolayısıyla, iktisadi, manevi, entellüktüel, bütün bakımlardan, bağrından çıktığı eski toplumun damgasını hâlâ taşıyan bir toplumdur." İşte sınıfsız topluma geçişte proletarya diktatörlüğünün, kaçınılmazlığının maddi temeli böyle konmaktadır. Marx ayrıca, işçi sınıfı dışındaki bütün sınıfların "gerici bir kitle" oluşturdukları tesbitini, ve Lasalle tarafından "ücretlerin tunç yasası" diye formüle edilen, işçilerin gerçek ücretlerin, asgari yaşama düzeyinin üstüne hiçbir zaman çıkamayacağı şeklindeki yanlış görüşleri şiddetle eleştirir. Marx'ın programda gördüğü en önemli eksikliklerden biri enternasyonalizme yer verilmemiş olmasıdır. "Peki Alman İşçi Partisi, enternasyonalizmini neye indirgemektedir? Çabasının sonucunun halkların uluslararası kardeşliği olacağı bilincine (...) Gerçekte programın enternasyonalizmi, serbest değişimci partininkinden çok daha gerilerdedir (...) İşçi sınıfının uluslararası hareketi, hiç de Uluslararası Emekçiler Derneği'nin (I. Enternasyonal) var olup olmamasına bağlı değildir."

Marx, "karar Notlarını" "Özgür Devlet" hesabının eleştirisi ve parasız eğitim, normal işgünü, kadın ve çocuk emeklerinin kullanımı konularındaki bulanıklıkların açığa çıkarılmasıyla bitiriyor.

Markx'ın bu "Eleştiri"sinde ortaya serdiği tezlerinin doğruluğu ve geçerliği tartışılmaz. Ama, acaba, bu bilimsel saptamalar üzerinde bu kadar durmak bunların program konusundaki tartışmalara konu edilmesi yersiz miydi? Engels cevaplıyor sorunu: "Genel olarak bir partinin resmi programının, o partinin hareketlerinden çok daha az önemli olduğu doğrudur. Ama yeni bir program herkesin gözü önünde yükseklere çekilen bir bayrak gibidir ve herkes parti hakkında kararını buna göre verir. (...) Alman Partisiyle Alman sosyalist bilimi arasında, hafif de olsa, bir gerginlik, hele bir yarık eşsiz bir felâket ve itibadan düşüşe neden olur."

Programın niteliği üzerindeki bu bilimsel titizlik 1891'de Gotha programının terkedilmesi ve Erfurt programının taslağının eleştirilmesinde de Engels'in en çok üzerinde durduğu noktalardandır: "Bu tasarı, eski programla karşılaştırıldığı zaman, çok daha iyi bir tasarıdır. Özgül olarak lassalcı nitelikte olsun, kabaca sosyalist nitelikte olsun, eskimiş bir geleneğin bir çok kalıntıları yeni programda geniş ölçüde dışta bırakılmıştır; teorik bakımdan taslak, bütünüyle çağdaş bilim alanında yer almaktadır ve bu alanda durarak onu tartışmak mümkündür." biçimindeki bir tesbitten sonra, işçi sınıfı partisinin programı konusunda dikkat edilmesi gereken biçimsel noktalara kadar değinilmektedir.

"Bence program mümkün olduğu kadar kısa ve sınırları belli, açık seçik olmalıdır (...) Halk dilinde konuşma eğilimine fazla ödün vermemek gerekir; işçilerimizin entellektüel yeteneklerini ve kültür derecesini küçümsemeyelim. (...) Bir programda fazla şeylerin bulunması onu zayıflatır."

Engels'in Erfurt programını eleştirirken yaptığı, yalnızca bilimsel bir programın biçimsel yanlarını mükemmelleştirmek değildir hiç kuşkusuz. Amacı her türlü sınıf egemenliğini ve sınıfların kendisini ortadan kaldırmak olan devrimci partinin programının hazırlanması vesilesiyle Engels Marksist devlet teorisini oportünizm karşısında dimdik savunmak ve proletarya diktatörlüğüne geçiş, ulusal sorun ve devlet, devletin sönmesi konularını enine boyuna irdelemektedir.

"Marksizmin devlet öğretisi çözümlenirken, Engels tarafından 29 Haziran 1891'de Kautsky'ye gönderilen —ve Neue Zeit'te ancak on yıl sonra yayınlanmış bulunan— Erfurt program tasarısı eleştirisinin sözü edilmeden geçilemez, çünkü bu yazı, özellikle sosyal-demokrasinin devlet örgütüyle ilgili sorunlardaki oportünist düşünlerinin eleştirisine ayrılmıştır." (Devlet ve İhtilâl S. 91).

Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi marksizmin ve devlet konusunda Lenin'e tuttuğu ışıkla leninizmin teorik temellerinin sarsılmazlığını ve bilime dayanan gücünü bugün hala ispatlayan klâsik bir yapıt. Bu yanıyla Marx ve Engels'in bu eserleri, günümüzde devletin sınıfsal yapısını gözardı eden, proletarya diktatörlüğü konusunu tartışmaya açan ve işçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi sorununa bezirgan kafasıyla yaklaşan her türden oportünist akıma karşı ideolojik mücadelenin araçları olarak değerlendirilmek ve özümsenmek durumunda.

---

* *Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, Sol Yayınları, Mayıs 1976 Baskısı.*

dünya gençliğiyle barış

(5. SAYIDAN DEVAM)

ANTİ - FAŞİST BİRLİK VE MÜCADELE

Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi ile birlikte, yeni bir siyasi akım da gelişmekte ve güçlenmektedir: Faşizm, emekli bir albay olan De la Rocque'un başını çektiği faşist harket, kendine belli bir taban oluturduktan sonra, eyleme geçer. Grevlerde, mahallelerde, fabrikalarda birçok genç komünist kahpece kurşunlanır, öldürülür. Gerek tek tek faşist saldırılar, gerekse ülke çapında faşizmin gelişmesi, tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğini bir zorunluluk haline getiriyordu. KGF bu doğrultuda sosyalist, cumhuriyetçi, hristiyan sosyalist gençlik örgütlerine çağrıda bulundu. Sosyalist gençlik örgütü, bağlı bulunduğu Sosyalist Parti'nin politikasına uyarak bu çağrıları uzun bir süre karşılıksız bıraktı veya

fransız komünist gençlik hareketi

reddetti. Ancak yerel düzeyde, bazı sosyalist gençlik örgütleri, komünistlerle işbirliği yapabiliyorlardı. KGF'nun uzun ve ısrarlı çabalarının bir sonucu olarak, bu örgütlerin tabanında ve yönetici kademelerinde eylem birliğinden yana bir tavır gelişti ve bu gelişme 6 şubat olayları ile daha da hızlandı. 6 şubat 1934'de darbe yapmak isteyen faşistler hükümet binasına doğru yürürler, polisin engellemesi ile de karşılaşınca silahlı çatışmaya girerler. Birçok kişi ölür veya yaralanır. Faşist darbe teşebbüsüne karşı FKP tüm Paris işçilerini 9 Şubatta greve çağırır. 9 Şubat günü Paris'in işçi semtlerinden kopup gelen kalabalıklara, şehir merkezinde polis ateş açar. 12 işçi ölür. Bunların arasında sosyalistler de vardır. 3 gün sonra ortak açıklama yapan FKP ve FSP, tüm emekçileri eylem birilğine ve genel greve çağırırlar. 12 şubat günü, 5 milyon işçi genel greve gider ve Paris'te muhteşem bir ortak miting yapılır. Böylece eylem birliğinin temelleri atılır.

1936'da anti-faşist parti ve örgütler tarafından kurulan ve omurgası sosyalistlerden ve komünistlerden oluşan Halk Cephesi seçimlerde çoğunluğu kazanır ve hükümete geçer. Ele alanan bir dizi demokratik görev arasında gençlik sorunları da vardır. İşe alınma ve çıraklık eğitimi sıkı kararnamelerle düzene konur. Mecburi eğitim 14 yaşa çıkarılır ve hafta sonu tatillerinin parası ödenir. Hükümet gençlik için birçok kültür evi, spor salonu açar; sanatsal alanda kurulan gençlik derneklerini teşvik eder. Radyo'ya "Gençlerin Sesi" diye sürekli bir bölüm konur.

Ancak İkinci Dünya Savaşı yaklaştıkça, başka bir deyişle faşizmin saldıganlığı arttıkça, Halk Cephesi hükümetinde ağırlık taşıyan sosyalistlerin uzlaşmacı yüzü açığa çıkar. Güneyde Franco'nun faşistlerine karşı dişe diş mücadele veren İspanyol Cumhuriyetçilerine "Hitler'i kızdırmamak için" yardım edilmez. Bunun üzerine FKP ve KGF ilk defa olarak, hükümetten bağımsız tavır koyarlar, ve İspanya iç savaşına kendi üyelerini gönderirler. KGF oraya bine yakın üyesini ve 9 Merkez Komite üyesini gönderir. Tum Fransa da İspanya ile dayanışma fonları kurulur; İspanya için yiyecek, giyecek ve para toplanır. Fransız gençliği, Pireneler ötesindeki yoldaşlarına yardımcı olmak için çaba sarfederken, İspanya'da savaş tüm şiddetiyle sürmektedir. Yüzlerce Fransız komünisti Asturya tarlalarında, Barselona siperlerinde, Kastilya dağlarında can verir ve oraya gömülürler. Ölenler arasında KGF'nun 2 Merkez Komite üyesi vardır. Savaş yenilgi ile bittiğinde, ülkelerine dönen İspanya Savaşçıları ikinci bir ihanetle karşılaşacaklardır. Reformist liderler Hitler'le anlaşma imzalayarak onun istila planlarına yeşil ışık yakarlar. Artık tek bir cephenin çatısı altında kalmaya imkan yoktur ve Halk Cephesi dağılır. Onun yerine geçen Daladier hükümeti, önce komünist dergi ve gazeteleri, sonra da savaş başlayınca FKP'ni ve KGF'nu kapatır.

DİRENİŞ

"Fransız Komünist Gençlik Hareketi Tarihi" adlı kitap bu bölüme yani 1939'a kadar bilgi veriyor. Ancak ülkemizde de basılı olan kaynaklardan öğrendiğimiz kadarıyla, KGF mücadele tarihinin en şanlı sayfalarını anti-faşist direniş esnasında yazı-

dostluk dayanışma için

yor. Fransız büyük burjuvazisi Alman işgalcilere kucak açarken, burjuva politikacıları, Nazilerin aşağılık birer kuklası haline gelirken, yurtseverlik bayrağını yükselte tutan gene Fransız proletaryası olmuştur.

Patronlar, fabrikalarındaki devrimci çalışmayı durdurması için işgalcilerin Gestapo'sundan yardım istediler. Böylece 70 yıl önce, 1871'de Paris Komününe karşı Alman Ordusuyla yaptıkları işbirliğini, 1941'de daha alçakça bir biçimde, Alman nazileriyle birlikte Fransız devrimcilerine karşı yaptılar. FKP ve KGF en yiğit evlatlarını binler, onbinler halinde kaybetti. Fransız burjuvazisi "zevk ve eğlence şehri" Paris'te çılgınca eğlenirken, sokak çatışmalarında, hapishanelerde, Gestapo cellatlarının elinde, dağlarda, giyotinde can veren komünistlerin sayısı 70.000'i geçti. Direnişçiler, idam mangasının karşısına çıktıklarında, Fransız burjuva devriminin ateşi içinde doğan, halkın özgürlük ve adalet aşkını yansıtan, ve burjuvaziden çok proleterya tarafından benimsenen ulusal marş "Marseyyez"'i ve tüm işçilerin kavga ve umut şarkısı Enternasyonal'i söylüyorlardı. Bunlardan bazıları ölmeden önce Partiye birer mektup yazdılar. Bir genç komunist, Paul Camphin, şöyle yazıyordu: "Birkaç gün içinde arkadaşlarımla birlikte idam sehpasına doğru ilerliyeceğiz.. İdam sehpasına Marseyyez'i ve Enternasyonal'i söyleyerek, bu cermen sürülerinin Kızıl Ordunun kahraman darbeleri altında gerilediğini, ülkemizin direndiğini görmenin sevinciyle çıkacağım. Ölüm bana vız geliyor, biliyorum ki arkadaşlarımın ve benim öcümüz alınacak. Her gün hainler ve satılmışlar partizanların kurşunları altında ölüyorlar. Fransız çocuklarının özgür ve mutlu olmaları için 21 yıllık kısa ömrümü az sonra geride bırakacağım. Partimin davasına ihanet etmedim, dudaklarımda gülümseme, ağzımda bir şarkıyla yürüyeceğim, ölüm beni korkutmuyor. Elveda, partizan yoldaşlar! Elveda genç komünistler! Elvede yüce Partim! Ölecek olan bir yoldaştan sizlere selam. Yaşasın Komünist Partisi! Yaşasın Fransa!" (Kurşuna dizilenlerden mektuplar. J. Duclos, s. 103.) Paul Camphin gibi binlercesinin anısı, FKP'ni, Fransa tarihine "kurşuna dizilenler partisi" olarak geçirecektir.

SONUÇ

Fransız gençlik hareketi tarihi, içerdiği eşsiz tecrübeler ve verdiği dersler ile, mutlaka okunması ve öğrenilmesi gereken bir tarih. Çıkmış ve çıkacak olan kaynakları bu bilinç içinde tarayalım ve okuyalım. Bir yandan tecrübeleri özümleyerek teorik bakış açımızı genişletelim, öte yandan da benzer şartlar ülkemizde oluştuğunda, tıpkı Paul Camphin'ler gibi, Komün'ün gözbebekleri gibi, Rhur militanları gibi, sınıf mücadelesinden alnımızın akıyla çıkmaya kendimizi hazır tutalım.

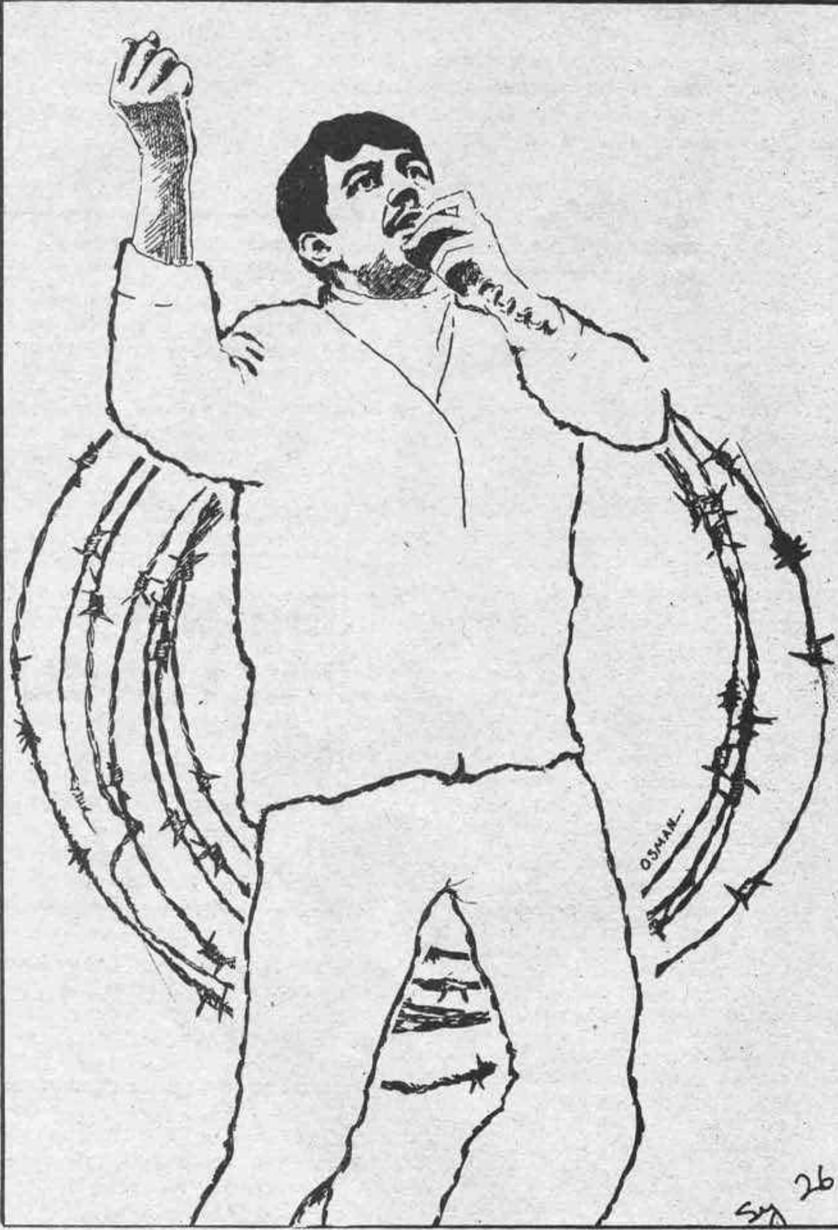
jeunes comme j.c.
fransız k.g. hareketi tarihi

adıyla yakında Türkçe olarak yayınlanacak olan kitaptan derlenmiştir.

Özür: Yazının birinci bölümünde başlık basım sırasında düşmüştür. Okurlarımızdan özür dileriz.

Fransız Gençliği dünyadaki tüm gerici gelişimlere karşı aktif bir dayanışma örgütler; resimde Şili'deki faşist rejime karşı düzenlenen bir kitle gösterisinde Fransız Gençliği

HARUN KARADENİZ'İ
(15 Ağustos 1975)
ANIYORUZ

1964 yılında, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti'ne girmesiyle, 1970'de kendi istemiyle öğrenci gençlik örgütlenmesindeki aktif çalışmadan ayrılması arasında geçen kısacık, fakat yapılanlar gözetildiğinde dopdolu ve anlatılması upuzun yıllarda; öğrenci gençliğin adı unutulmayacak önderlerinden biri, belki de döneminin ilk ismi Harun Karadeniz'in, 1975 yılında, 12 Mart faşist döneminde yakalattırıldığı ve tedavisinin engellendiği kanser hastalığını yenemeyerek ölüşünün dördüncü yılı.

Harun Karadeniz, tanıtılmak istenilirse şu tek sözcük yetecektir: "Öğrenci önderi". Gerçekten de doğduğu kent olan Giresun'da sürdürdüğü orta eğitimi sırasında, CHP'li bir genç olarak, daha doğrusu DP'ye karşı olan nitelikleriyle çevresinde topladığı gençlerle, 27 Mayıs 1960 sabahı yürüyüş düzenleyen; kendi deyimiyle "sağcı bir gençtin nasıl oldu ve neler oldu da sen bu noktaya geldin" sorusunu, "yurt ve dünya gerçekleri öğretti bize ne öğrendiysek. Olaylar yoğurdu, olaylar eğitti, geliştirdi bizi ve bu ara okuyarak da öğrendik dünyanın kaç bucak olduğunu" biçiminde yanıtlayarak, üniversite gençliği içinde önder olan, yukarda anılan dönemde tüm eylemleri düzenlemede en önde olan Harun Karadeniz için daha tanıtıcı kelimeler aramaya gerek yoktur.

Bu önder öğrenciyi, altı yıllık liderlik yaşantısı sırasında tarih sırasıyla incelemek, 1960 sonrası öğrenci gençliğin içinde bulunduğu durumu görmek için, 1968'lere kadar yükselen bir ivmeyle güçlenen ilerici gençlik örgütlenmesini tanımak için, sonrasında öğrenci gençliğin nasıl ve ne yollarla, engellendiğini görebilmek için kuşkusuz öğretici olacaktır. Ancak, Harun Karadeniz'i, mücadele içinde aktif olduğu dönemdeki, ilk bir kaç öğrenci liderinden birini tanımak, gerçekte, onun olumlu ve yanlış yönlerini sergilemekle olanaklıdır. Ve tanımak için kullanılacak yöntemde bu kısım ağırlık taşımak zorundadır.

Günümüzde, gençlik örgütlenmesinin 1960 sonrası ilk kitlesel adımlarının atılmasında etken olan birinin olumlu yanlarından ve yanlışlarından dersler çıkartmak, örgütlenme deneylerine bu bakış açısıyla da yaklaşmak önemlidir, bu yapılmaya çalışılacaktır.

ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN HÜKÜMETTEN BAĞIMSIZ ÖRGÜTLENMESİ İÇİN ATILAN İLK ADIMLAR

Genç Öncü Yayınlarınca yayınlanmış olan, ve bugünlerde üçüncü baskısı ayrı bir yayınevince yapılan "Gençlik Örgütlenmesinin İlkeleri ve Türkiye" isimli kitapta da ayrıntılı biçimde belirtildiği gibi, Türkiye'de 1946, 1950 yılları ayrı düşünülürse, ki bu sıralardaki örgütlenmeler de burjuvazinin şiddetli baskısı yüzünden yeteri güce ulaşamadan dağılmışlardı, hükümetin kontrolu dışında, yani direkt yönetimi dışında gençlik örgütlenmesine 1960 sonralarına kadar ulaşılamamıştı.

1960 sonrasında da MTTB, TMTF gibi kendisine organik biçimde de bağlı gençlik örgütleri ile, 1960 öncesinde yaptıklarını yapabileceğini uman burjuvazi kısa sürede yanıldığını da anlayacaktı. Gerek bu örgütler, ki MTTB sonradan faşist, gerici örgütlenmenin güzel örneklerini de sergilemiştir, gerekse bunların dışında, üniversitelerde teker teker patlayan Fikir Kulüpleri isimli bağımsız örgütler burjuvazinin istemleri dışında, gençliğin hızla yükselen ilerici bilinciyle orantılı biçimde mücadeleye girmekteydiler. TMTF bu sırada, öğrenci örgütlerinin üst örgütü olma iddiasında, iki başlı biçime getirilinceye kadar da ilerici öğrencilerin yönetiminde bir örgütlenmeyi oluşturuyordu. MTTB'de asıl yerini yeniden buluncaya kadar geçen kısa bir sürede paralel bir eylem içine girmek zorunda kalmıştı.

Ancak bu örgütlerin asıl incelenmesi gerekeni sonradan ismini Öğrenci Birlikleri olarak belirleyecek olan ve 12 Mart dönemiyle birlikte tümü yasaklanan Talebe Cemiyetleridir. Harun Karadeniz'in de ilk yöneticilik yaptığı, aktif yöneticilikten ayrılıncaya kadar çeşitli biçimlerinde görevli olduğu bu örgütler, aynı zamanda ilk bağımsız eylemleri kotarabilen öğrenci birimleri niteliğini de göstermişlerdi.

İşte bunların bu nitelikleri kazanmasında, ilerici öğrencileri kitlesel biçimde kapsamasında, içlerinde gerici gençleri de etkisiz biçime getirmesinde ilk atılan adımlarda, Harun Karadeniz'in de içinde bulunduğu bir kaç kişi tarafından başlatılan çalışmalar büyük yer tutarlar. Bu ilk adımların en belirgin niteliği, tüm öğrencilerin kitlesel istemlerini örgütleyebilmelerinde, giderek bunları anti-faşist, anti-emperyalist mücadeleyle bütünleştirebilmelerindeki başarıdır.

Bu başarı, sonradan düzenlenecek politik özdeki eylemlerin de başarısının temelini oluşturmuştur. Yabancı petrol şirketleri eliyle Türkiye'nin enerji bakımından zorlanmasına karşı düzenlenen "Petrol Kampanyası", "6. Filo'yu Protesto" biçiminde yoğunlaşan Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki varlığına yönelen mücadeleler, Singer Kampanyası" ismivle anılan yabancı tekellerin gerçek yüzlerini sergileme eylemleri "Özel Okullar Devletleştirilmelidir" kampanyası.. ve tüm bunları ilgi çeker biçimde, en önemlisi de aktif ve yığınsal eylemlerle sürdürme.

ÖĞRENCİ GENÇLİK İLK ŞEHİDİNİ VERİYOR

Bu yükselen eylemler dizisi içinde, doğaldır ki en önemlisini "NATO'ya Hayır" kampanyası oluşturmuştur. Uzun bir süreyi kapsar biçimde ve İstanbul'un tüm yörelerinde, Türkiye'ye de yayılan biçimde düzenlenen kampanya, bitiminden kısa süre sonra yeniden gelen ABD 6. Filo'suyla birlikte başlayan eylemlerle bütünleşmiş, Türkiye İşçi Partiçi ve FKF üyesi Vedat Demircioğlu'nin şehit olmasıyla gelişmiştir.

Bu kampanya ve Demircioğlu'nun şehit olması sırasında ilerici öğrenci hareketinde de ilk ayrılıklar iyiden belirginleşmiş, Harun Karadeniz, buruda da niteliğinden kaynaklanan biçimde doğru safta yerini almıştır.

Kendisinin de MDDci ve cuntacı olarak nitelendirdiği hareketler ve bu hareketleri örgütlemeye çalışanlar için ölümünden kısa süre önce tamamladığı anılarında söyledikleri; o dönemde bu gruplara karşı sürdürdüğü mücadele deneylerle doludur. Sonuçta kendisinin de bu grupların önde gelen isimlerince "hain, pasifist, oportünist" türü suçlamalara neden olan mücadelesi kendi anlatımıyla şöyle özetlenebilir: "1969 yılında Türkiye'de gençlik kuruluşlarına hakim olan ve bir ölçüde TİP'i ele geçiren, bölen bir akımın karşısında yer aldım ve bu nedenle gençlik içinde tecrit edildim. 1966'larda başlayıp, 1969 yılı içinde gençlik örgütlerini ele geçiren görüş, bu akımın temsilcilerince doğru devrimci görüştü ve adı 'Milli Demokratik Devrim' idi. Buna göre ise, anarşist nitelikte hareketlerle son tahlilde cuntaya oynayan ve eylemin öncülüğünde 'Asker, sivil, aydın zümreye' fazla yer veren ve işçi sınıfını bilinçlendirmek yerine onun adına 'Asker, sivil, aydın zümreyle' birlikte iktidarı ele geçirmeye yönelik ve gerçek bir MDD ile ilgisiz bir hareketti." (H. Karadeniz, Olaylı Yıllar ve Gençlik, May Yayınları, 4. Baskı, sy. 241)

MÜCADELE AMA "NE İÇİN, KİMİNLE"

Buraya kadar anlatılanlardan da kolaylıkla görülebileceği gibi, dopdolu, hem gericiliğe ve emperyalizme, hem de sapkın bir akıma karşı mücadeleyle dopdolu bu beş altı yılda, hep en önde olan, öğrenci gençliğin önünde görmedikçe eyleme girmekten bile kaçındığı lider, Harun Karadeniz, nasıl ve neden 1969'a gelindiğinde öğrenciler içinden "tecrit ediliyor".

Bunun nedenlerini anlamak için uzun çözümlemelere girişmeye gerek kalmamaktadır. Yine kendi anılarında, başka bir şeyleri açıklarken belirttikleri bizlere nedenleri olanca çıplaklığıyla gösteriyor: "Biz o günlerde o kadar kendi başımıza ve o kadar yalnızdık ki, hiç bir partiden en ufak ilgi görmüyorduk. Özellikle TİP ortalarda yoktu. Daha doğrusu bizimle hiç ilgisi yoktu. Fakat parti üyeleri gelip bizim planladığımız eylemlere katılıyordu. Evet filoyu protesto olaylarının boyutları gençlik kuruluşlarını aşmıştı ve doğrusu bu bir parti eylemi olmalıydı. Ve gençlik kuruluşları o eyleme katılmalıydı. Durum ise tam tersi idi. Eylemi biz planlıyor ve yapıyorduk parti üyeleri ve sendika üyesi işçiler bizim eyleme katılıyorlardı. Denebilir ki TİP gibi bir partinin böyle bir eyleme katılması veya örgütlenmesi, partinin kapatılmasına neden olabilirdi. En uçta söylenebilecek görüş budur. Bu halde bile Parti bizimle ilgi kurmalı ve bize en azından öneride bulunmalı idi. Eylemin içinde ne biz partiyle ilişki kurduk ne de parti bizimle ilişki kurdu."

Bu söylenenler için günümüzde gençler yeterince duyarlı konumdalar. Parti, gençlik örgütü, kitle örgütü ilişkileri konusunda, o günlerden çok daha ileri bilinç konumundalar. Parti'nin kitle eylemlerini yönlendirmesi, kitle örgütlerinde çalışması için nelerin doğru olduğunu, yapılması gerekenleri bugün çok daha iyi biliyor ve uyguluyorlar. Ve bu konumlarıyla, Harun Karadeniz'in düştüğü konuma düşmekten de uzaklar.

Gençliğin yolunun işçi sınıfı hareketinin yolu olduğunun bilinciyle, Parti'nin yönlendiriciliği olmaksızın gençlik örgütlenmesinin başarı şansının bulunmadığının bilinciyle örgütleniyorlar. Aynı zamanda içinde bulundukları mücadele içinde şu yanlışa da düşmemekteler: "Gençliğin görevi: 'Emekçi sınıflara bilinç taşıması' "dır. (Agy. s. 238) "Gençliğin asıl görevi emekçi sınıflara bilinç götürmek ve kendiliğinden sınıf olan işçi sınıfının, kendisi için sınıfsal olmasının sağlanması için çalışmaktır." (s. 240) gibi bilimsel olmayan düşünceler de gençliğimizden uzak. Aynı zamanda, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist örgütü Türkiye İşçi Partisi de, Genel Başkanı'nın deyimiyle, "sosyalistleşme sürecini" başarıyla tamamlamış, 1975'de yeniden kurulduğunda, 1971'de kapatıldığı dönemden "nitelik olarak daha üst düzeyde" mücadeleyi sürdürmekte ve geçmiş deneyimlerden, eksikliklerden en üst biçimde özümlemeler ve sonuçlar çıkararak, öncü görevini yerine getirmektedir.

Harun Karadeniz, genel olarak özetlenen bu yanlışının etkisiyle sosyalist gençlerin yönetiminde örgütlenen Fikir Kulüpleri Federasyonu için de gerçekçi ve olumlu bir yaklaşım içinde olamamıştı. FKF'yi anılarının da bize yeniden gösterdiği gibi kimi zaman TMTF ile bir arada tutmuş, eylemleri yönlendirme, hızla kitleselleşme gibi FKF'nin temel özelliklerini görememişti.

Ancak tüm bu eksikliklerin, yanlış yaklaşımların unutturamayacağı bir gerçek de, O'nun önder ve yılmaz kişiliğiydi. Türkiye gençliği O'nun, önder, mücadeleci kişiliğinden, yanlışlarından nasıl dersler çıkarmaktaysalar ve çıkaracaksalar, aynı biçimde O'nun yılmayan kişiliğini de kendilerine rehber edinmek zorundadırlar. Harun Karadeniz 1971 sonrasında, sıkıyönetim hapisanelerinde ve mahkemelerinde yakalandığı hastalığı sırasında, tedavi ettirilmeyerek bilinçli biçimde öldürülmüştü. Ama bu geçen süreyi de faşizme karşı mücadele ederek geçirmesini bilmiş,yazılarıyla, anılarıyla son görevini de yerine getirmişti. O'nun tüm mücadele deneyimlerinden yararlanıyoruz, yararlanacağız.

Altan ve Koçak'ın dövülmeleri sonunda gençlik örgütü yöneticileri TİP İstanbul İl Merkezi'nde. Dayanışma Dileklerini iletiyorlar. (Kaynak: Ant Dergisi Sayı: 61/27.2.1968)

TİP'e yapılan saldırılara karşı, faşizme karşı şubat 68'de yapılan bir miting. Düzenleyenler FKF, İTÜTB, ODTÜTB ve diğer gençlik örgütleri. Fotoğrafta TİP'in o zaman Genel Başkanı olan Aybar konuşuyor. Mitingde "emekçinin sesi susturulamaz", "Fikirler kurşunla susturulamaz" dövizleri vardı. Aybar'dan başka, gençlik örgütü yöneticileri ve mecliste saldırıya uğrayan TİP milletvekilleri Çetin Altan ve Yunus Koçak da konuşmuşlardı. Hükümetin örgütlediği dinci ve faşist unsurlardan oluşan saldırının da püskürtüldüğü miting faşizme karşı ne denli uyanık olunduğunun da güzel bir gösterisiydi. (Kaynak: Ant dergisi sayı 62 / 5.3.1968)

İkinci Dünya Savaşı'nın son günlerinde, insanlık bir büyük acı daha yaşadı. Amerikan emperyalizmi, savaşın Alman cephesinin bitmiş olması, faşist Almanya'nın müttefiklerinin de kısa sürelerde teslim olmaya başlamalarına karşın, "savaşı daha uzatmamak, insanlığa daha çok acı çektirmemek" gerekçesiyle, Japon halkına atom bombalarını gönderdi.

HİROŞİMALAR OLMAYACAK

6 Ağustos 1945'de Hiroşima'ya, 9 Ağustos'ta Nagazaki'ye atılan iki atom bombası anında büyük bir insanlık kırımını gerçekleştirdi. Daha sonralarıysa, süren radyoaktif etkiler sağ kalanların yavaş bir ölümünü, dolaylı etkilerinin günümüze sakat bir nesil getirmelerine neden oldu.

Bu büyük kırım, insanlık için büyük bir de dersi içermekteydi. Artık, emperyalizmin silahlanma yarışını durdurmak için yalnızca sosyalist ülkeler mücadele vermiyor. Tüm insanlık da bu konuda, dünyada barışın sürmesi için, insanların öldürülmemesi için savaş veriyor.

Bu sayfada, 1945'de ABD tarafından gerçekleştirilen bu büyük kırıma karşı insanlığın en güçlü sesi olarak karşı çıkan ozanlardan birisinin, Nazım Hikmet'in ilgili şiirlerinden seçmeler bulacaksınız. Nazım Hikmet'in bu şiirleri bugün de insanların nötron bombasına ve benzerlerine karşı yürüttükleri savaşta dillerinde, bilinçlerinde yaşamaktadır.

UMUT *

İşler atom reaktörleri işler
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken ölür bir çocuk,
Bir Japon çocuğu Hiroşima'da,
on iki yaşında ve numaralı
ve ne boğmacadan, ne menenjitten
ölür bindokuzyüz elli sekizde
ölür bir Japoncuk Hiroşima'da
dokuzyüz kırkbeşte doğduğu için.

* Şiirin bir bölümüdür.

Analardır adam eden adamı
aydınlıklardır önümüzde gider.
Sizi de bir ana doğurmadı mı?
Analara kıymayın efendiler
Bulutlar adam öldürmesin.

Koşuyor altı yaşında bir oğlan,
uçurtması geçiyor ağaçlardan,
Siz de böyle koşmuştunuz bir zaman.
Çocuklara kıymayın efendiler.
Bulutlar adam öldürmesin.

Gelinler aynada saçını tarar,
aynanın içinde birini arar.
Elbet böyle sizi de aradılar.
Gelinlere kıymayın efendiler.
Bulutlar adam öldürmesin.

İhtiyarlıkta aklıma insanın,
tatlı anıları gelmeli yalnız,
Yazıktır, ihtiyarlara kıymayın.
Efendiler, siz ihtiyarsınız.
Bulutlar adam öldürmesin.

JAPON BALIKÇISI

Denizde bir bulutun öldürdüğü
Japon balıkçısı genç bir adamdı.
Dostlarından dinledim bu türküyü
Pasifikte sapsarı bir akşamdı.

Balık tuttuk yiyen ölür
Elimize değen ölür,
Bu gemi bir kara tabut
Lumbarından giren ölür

Balık tuttuk yiyen ölür
Birden değil, ağır ağır,
Etleri çürür dağılır.
Balık tuttuk yiyen ölür

Elimize değen ölür,
Tuzla, güneşle yıkanan
En kafalı, en çalışkan
Elimize değen ölür.
Birden değil, ağır ağır
Etleri çürür, dağılır.
Elimize değen ölür...

Badem gözlüm beni unut
Bu gemi bir kara tabut
Lubranıdan giren ölür
Üstümüzden geçti tabut.
Badem gözlüm beni unut
Boynuma sarılma gülüm,
Benden sana geçer ölüm
Badem gözlüm beni unut.

Bu gemi bir kara tabut
Badem gözlüm beni unut
Çürük yumurtadan çürük
Benden yapacağın çocuk
Bu gemi bir kara tabut
Bu deniz bir ölü deniz,
İnsanlar ey, nerdesiniz.?
Nerdesiniz?

KIZ ÇOCUĞU

Kapıları çalan benim
Kapıları birer birer
Gözünüze görünemem
Göze görünmez ölüler.

Hiroşima'da öleli
Oluyor bir on yıl kadar.
Yedi yaşında bir kızım
büyümez ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce
gözlerim yandı kavruldu.
Bir avuç kül oluverdim,
külüm havaya savruldu.

Benim sizden kendim için
hiçbir istediğim yok.
Şeker bile yiyemez ki
kâat gibi yanan çocuk

Çalıyorum kapınızı
teyze, amca, bir imza ver
Çocuklar öldürülmesin
Şeker de yiyebilsinler.

Bir kız vardı Japonya'da
ufacık, tefecik bir kız,
bir bulut vardı dünyada
İşi: öldürmekti yalnız
Bu bulut bu kızcağızın
öldürdü nineciğini,
külünü göğe savurdu,
sonra, yine apansızın
gelip babasını vurdu,
Sonra da kızın kendini.
Ve doymadı, ve doymadı
Yeni kurbanlar arıyor.
Atom ölümüdür adı,
karanlıkta bağırıyor.
Büyük bir birlik kuralım,
canavarı susturalım.
Savaş cengine gidelim,
canavarı yok edelim.

Bulgaristan Sporunda Yükselme

Spartakiad, Bulgaristan'da sosyalist devrimin 15. yıldönümünden bu yana her beş yılda bir yapılan, tüm ülke çapındaki amatör sanat, beden eğitimi ve spor çalışmalarının sergilendiği ve yarışmaların yapıldığı bir festivaldir.

İlki 1959'da yapılan Spartakiad'a 32 binin üzerinde sporcu katıldı. 1964'te yapılan 2. Spartakiad'da spor yeteneklerine de yer verildi. Ülke çapında 350 bin sporcunun katıldığı Spartakiad'ın finallerine 658 takım ve 56 bine yakın yarışmacı katıldı.

1969'daki 3. Spartakiad, yoğun hazırlıklar sonucunda ve daha güçlü bir organizasyonla gerçekleştirildi. Bulgar ulusal sporunun gelişkinliğinin bir ifadesi olan bu yarışmalara öğrenciler, genç işçiler ve köylüler yığınsal bir şekilde katıldılar. Toplam sporcu sayısı 1.600.000'e ulaştı.

Bulgar sporcularının zirveye çıktıkları 1972 olimpiyatlarından iki yıl sonra yapılan 4. Spartakiad, sporun günlük yaşamda giderek artan etkisinin somut bir gösterisi oldu. Yerel ve bölgesel yarışmalara katılan insan sayısı 2,5 milyonun üzerine çıktı.

SPARTAKİAD '79 SOFYA

8 Temmuz Pazar günü Sofya Vassil Levski stadını dolduran binlerce kişi ve TV'lerinin başındaki milyonlarca insan, 5. Ulusal Festival ve Spartakiad'ın görkemli açılışını izlediler. Şeref tribününün karşısındaki tribünde, 7800 kız ve erkek, beş renkli bayraklarla gösteriler boyunca onlarca değişik ve çarpıcı görüntüyü inanılmaz bir düzenlilik içinde izleyicilere sundular.

Saat 19.00'da Bulgar ordusunun askerleri, beden eğitiminde tanınmış kişiler, öğrenciler, işçiler, olipmik ve dünya şampiyonalarında başarı kazanmış yüz ünlü sporcu ve kalabalık bir amatör sanatçılar grubu ellerinde bayraklarla alana girdiler.

BKP MK Birinci Sekreteri ve Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov festivali bir konuşmayla açtı: "Kişisel başarıları çok takdir ediyoruz. Ancak biz, spor, beden eğitimi, devlet örgütleri ve toplumsal örgütlerin etkinliklerini elde ettikleri başarılarla değil, sosyalist Bulgaristan'da halkın sağlık, çalışma kapasitesi ve süresinin güçlenmesine yaptığı katkıyla değerlendiririz. Yüksek ve kalıcı sonuçlar, ancak spor, beden eğitimi ve turizm kitlesel bir olgu durumunda ise, genç yeteneklerin ortaya çıkışı ve büyümesi varsa, çağdaş bilimsel ölçütler, zeka ve hayal gücü varsa olanaklıdır."

Jivkov,kitlesel beden eğitimi ve turizm hareketinin sosyalist yaşam biçiminin, çocukluktan başlayarak Bulgar halkının tüm öğrenim ve çalışma yaşamı boyunca günlük yaşamının önemli bir özelliği olması gerektiğini vurguladı. Jivkov, "Kişiliğin uyumlu gelişimi sadece bedensel gelişmeden ibaret değildir. Amatör sanat, insanın ruhsal yaşamını zenginleştiren etkenlerin en önemlilerinden biridir." dedi. Bu etkinlikleri genç kuşağın ideolojik, estetik ve ahlak eğitimine değerli katkılar olarak niteledi."Tam bir yıl sonra" dedi Jivkov, "Olimpiyat oyunları meşalesi Moskova'da yanacak. Olimpiyat oyunları tarihinde ilk kez olarak bir sosyalist ülkenin başkenti, Olimpiyatların başkenti olacak. Bu olay, reddedilemiyecek biçimde tarihsel bir öneme sahiptir.

"Geçmişteki olimpiyatlarda savaşan taraflar düşmanlıkları durdururlardı. Bugün tüm dünyadaki dürüst ve duyarlı insanlar savaşın yasa dışı ilan edilmesini ve insanlığın yaşamından silinip atılmasını diliyorlar."

Çocuklar konuklara çiçek verirken, ulusal ve parti bayraklarının dalgalanışına 35 top atışı eşlik ediyordu. Kitlesel gösterilere geçildi ve 3500 lise öğrencisi jimnastik gösterileri yaptı. Arkasından işçiler ve köylüler, sosyalist emeğin zaferi temasını işleyen etkileyici bir gösteri yaptılar. Amatör sanat topluluklarının ulusal dansları ve çağdaş dans ve bale amatörlerinin de katılımıyla stad dev bir tiyatro sahnesine dönüştü.

Bu gösterileri üniversite öğrencilerinin ve 2400 askerin sportif gösterileri izledi. Gösterilerin bitişinde yapılan düzenleme halkın barış içinde yaşama ve çalışma, sağlığını beden eğitimi ve spor yoluyla geliştirme arzusunu dile getiriyordu.

5. Ulusal Spartakiad gösterilerinde toplam 24.000 kişi yeraldı.

SPARTAKİAD'79 MOSKOVA

Temmuz ayının 21'inde, Sovyetler Birliği'nde geleneksel Spartakiad oyunları başladı. Bu yıl geçmiş oyunların aksine uluslararası bir biçimde örgütlenen oyunlar 1980 Moskova Olimpiyadının küçük bir örneği biçimini aldı.

Sovyetler Birliği sporun insan gelişiminde katkısını en olumlu yönleriyle yaşama geçirmekte, tüm dünya uluslarına örnek olan bir ülke. Her yıl artan bir hızla bütçesinde daha büyük payı spora ayıran Sovyetler'de geçtiğimiz yıl yaklaşık 600 milyon TL. bu amaçla kullanılmıştır.

Bilindiği gibi sporun her alanında kitlesel bir katılımı amaçlayan Sovyetler'de spor kuruluşları için şu rakamlar örnek oluşturmaktadır: seyirci olanaklı stadyum sayısı: 3282, kapalı spor salonu sayısı: 66.356, kapalı yüzme havuzu sayısı: 1435, bunların yanı sıra çeşitli sportif çalışmalarının yapılabildiği ve Türkiye'deki örnekleri olarak seyirci olanaklı kuruluşlarımıza denk 600 binden çok spor tesisi bulunmaktadır. Sporcu eğitimini gerçekleştiren 59 bin dolayında antrenörün varlığı ve bunun dışında tüm ülke yüzeyinde bilimsel spor eğitimi yaptıran 225 bin eğitmenin varlığı sosyalizmin ilk kalesi olan Sovyetlerin spora ne denli büyük yer verdiklerini kanıtlayan güzel örneklerdir.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE SOSYALİZM İÇİN

26 AĞUSTOS, 30 AĞUSTOS. BU TARİHLER YALNIZCA TÜRKİYE İÇİN DEĞİL AYNI ZAMANDA DÜNYA TARİHİ İÇİN DE ÖNEMLİ GÜNLERDİR. 1922 YILINDA, ANADOLU HALKLARININ VERMEKTE OLDUKLARI İLK ANTİ-EMPERYALİST KAVGADA ÖNEMLİ DÖNEM NOKTALARIDIR. KİMİLERİ İÇİN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞIMIZ, PAYLAŞIM SAVAŞININ BİR DEVAMIDIR. KİMİLERİ İÇİN ÇOK BASİTTİR BU "Türk-Yunan" SAVAŞI. BUNLARI BİLİNÇLİCE SÖYLEYENLER DE FARKINDADIR BU ULUSAL KURTULUŞ KAVGASININ ÖNEMİNİN, ANADOLU HALKLARININ BU HAKLI SAVAŞININ

1917'DE OLUŞAN İLK İŞÇİ DEVLETİ, 1922'DE ZAFERLE SONUÇLANACAĞI ANLAŞILAN İLK ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI, BUNLARDAN DAHA DA ÖNEMLİSİ, İLK İŞÇİ DEVLETİNİN LENİN'İN YÜCE ÜLKESİ SOVYETLERİN, BU İLK ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINA GÖSTERDİKLERİ KARDEŞÇE DAYANIŞMA, BU KARA GÜN DOSTLUĞU...., EMPERYALİZM İÇİN BİRBİRİNDEN KÖTÜ OLGULARDI.

EVET, ARTIK DEVRAN DEĞİŞİYORDU...

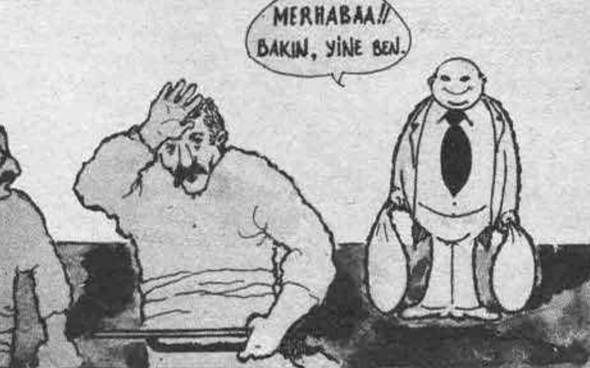
ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINI, EMPERYALİST PAYLAŞIM SAVAŞININ DEVAMIYMIŞ GİBİ GÖSTERMEK VE SÜRDÜRMEK TUTMAMIŞTI. HELE "TÜRK-YUNAN" SAVAŞI HİÇ... YUNANİSTAN KOMÜNİSTLERİ, YUNAN İŞÇİ VE KÖYLÜLERİNİ SÜREKLİ UYARMIŞ, İLK ANTİ-EMPERYALİST SAVAŞIN BASTIRILMASINDA EMPERYALİZMİN GÜDÜMÜNDE YÜKLENİLEN "GÖREVE" KARŞI DİRENİŞİ ÖRGÜTLEMİŞLERDİ...

TÜRKİYE'DE DE İŞÇİ SINIFI ÖNCELİKLE KATILMIŞTI MÜCADELEYE. EMPERYALİST İŞGAL ALTINDA İSTANBUL'DA KUTLANILAN 1 MAYIS, YÜREKLERE KORKU SALMIŞTI. İŞÇİ SINIFININ KALBİNDEN, İSTANBUL'DAN ANADOLU'YA KAÇIRILAN SİLAHLARLA ATILMIŞTI İLK KURŞUNLAR. İLK İŞÇİ DEVLETİNDEN GELENLERLE SÜRDÜRÜLMÜŞ VE NOKTALANMIŞTI...

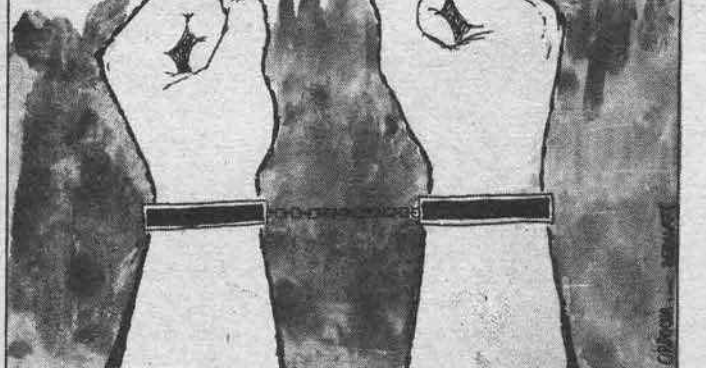
O GÜNLERDE "İSTİKLÂLİ TAM" SLOGANIYLA KAZANILAN ZAFER, BURJUVAZİNİN İKTİDARI ALMASI İLE GİDEREK YENİDEN EMPERYALİZME BAĞLANMAYA BAŞLANMIŞ, İLK ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINI KAZANAN TÜRKİYE, ZAFERDEN SONRA, ÇOK UZUN BİR SÜRE GEÇMEDEN YENİDEN EMPERYALİST BOYUNDURUĞUNDA BULMUŞTU NIFLARIN; BU SONUCUN GELİŞMESİNDE; KURTULUŞ SAVAŞININ BAŞINI ÇEKEN VE İKTİDARA OTURAN EGEMEN SINIFLARIN VE KÖYLÜLÜKLE İTTİFAKINI GERÇEKLEŞTİREMEYEN İŞÇİ SINIFININ YETERLİ BİR ÖRGÜTLÜLÜĞE GEÇEMEYİŞİNİN, GÜCÜNÜ YETERİNCE ÖRGÜTLEYİP HAREKETE GEÇEMEYİŞİNİN PAYI VARDI.

TÜRKİYE BUGÜN DE ULUSAL BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ VERİYOR. AMA BUGÜN BU MÜCADELESİNİ, SOSYALİZM MÜCADELESİYLE BİRLEŞTİREBİLMENİN VE ÖRGÜTLÜ OLMANIN KAZANIMLARIYLA BİRLİKTE

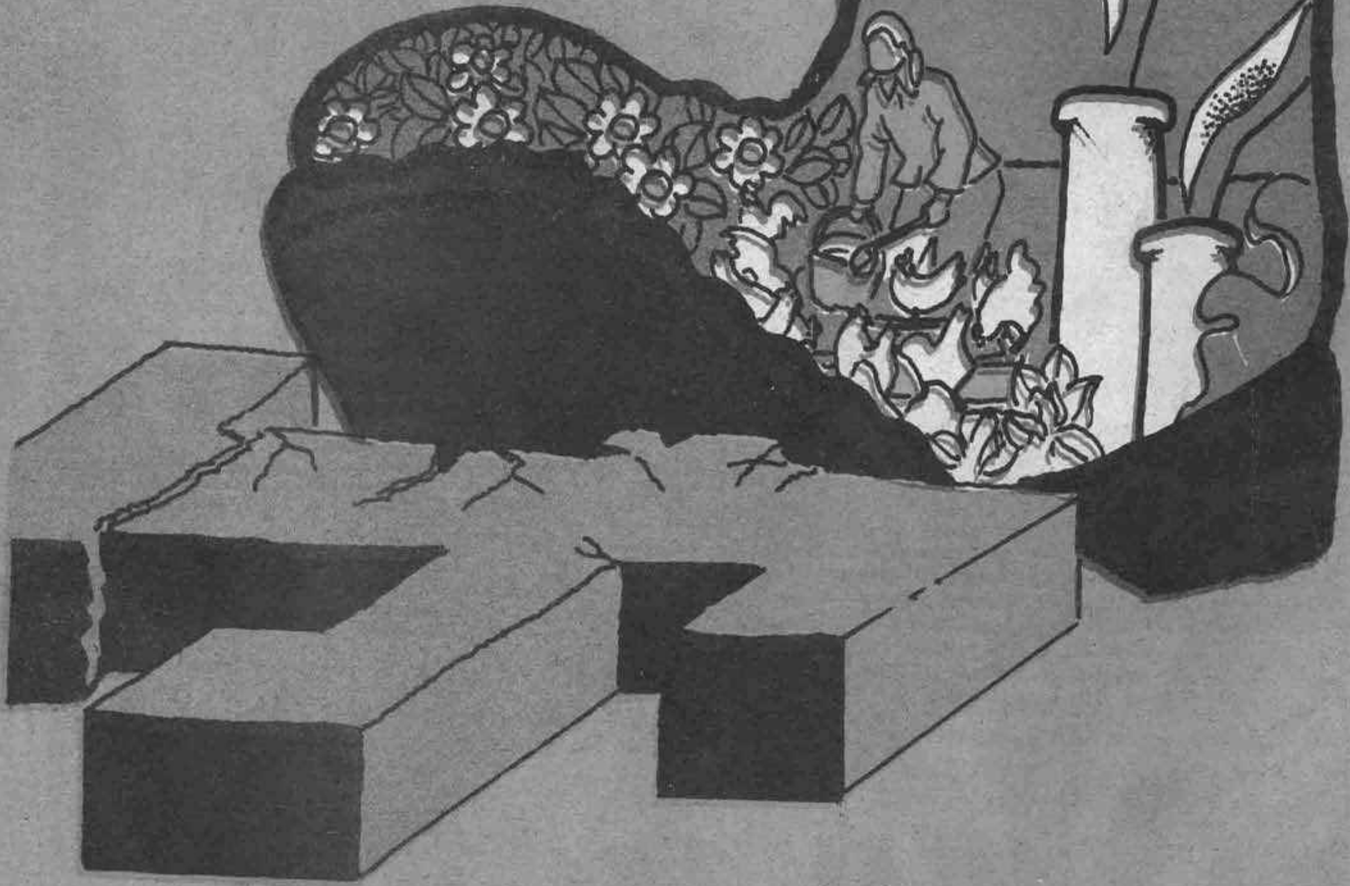
BUGÜN VERİLEN MÜCADELE GEÇMİŞTE OLDUĞU GİBİ ZAFERLE SONUÇLANACAK, AMA GERİ ÇEVRİLEMEMENİN GARANTİSİYLE...

BUGÜN VERİLEN SAVAŞ MUTLAKA KAZANILACAK, ÇÜNKÜ, BUGÜNKÜ MÜCADELENİN ÖNCÜLERİ GEÇMİŞİN **TÜM MİRASININ** ZENGİN DENEYİMLERİNİ ÖZÜMLÜYORLAR. 30 AĞUSTOS'U, 1 EYLÜL'Ü KUTLUYORLAR.. 7 KASIM'I, 1 MAYISLARI DA.. BU KUTLAMALARIN TÜMÜNDE KAZANMIŞ VE KAZANACAK TÜM KARDEŞLERİYLE OMUZ OMUZA... KOL KOLA...

FAŞİZME KARŞI

GENÇ ÖNCÜLER

MHP´Yİ EZMEK İCİN İLERİ !